

DOBRÁ ADRESA

[illegible]

Obsah:

pucifous

Michal Šanda: **Z antikvariátních banánovek – Stručné dějiny rezníků a uženářů** (4)
Bibliografie rubriky Z antikvariátních banánovek (8)
Gymnázium Jana Nerudy (10)

valpurt

Z galerií (14)
Nové knihy (18)
Wagner a Liszt v Piešťanech (24)

cafúr

Ivo Harák: **Rigodon** (26)
Jakub Šofar: **Čteme si** (28)

nigromant

Michal Šanda: **Psychoanal** (30)
Tereza Klenorová: **Zeměpis** (34)
Jan Ježek: **Škoda rány, která padne vedle** (38)
Josef Šišo: **Valenta se podobá Barnabášovi, Barnabáš Valentovi** (40)
Miroslav Salava: **Přibij mne ke dnu Pane pevně** (42)
Jakub Šofar: **Neteř ráda čte** (46)
Eva Nováková: **Experimentální poezie na téma: Morální smíření, konec jedné éry** (48)
František Palacký: **Dobré adrese pozdravení srdečné z knihovny klementinské** (50)

srch

Michal Šanda: **Skoky** (52)

**SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ** od č. 9/00: Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popis a tisk na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ** od č. 9/00: Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popis obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ** od č. 9/00: Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Na titulní stránce: černobílá fotka lovců (k celému číslu)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 10, rok 2015, ročník 16. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štěpán Kučera, Petr Štengl, Štefan Švec, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Vystavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je exportován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

Kvizdův restituční fluid pro koně.
C. k. priv. voda k mytí koní.

Po 40 let užívá se jí ve dvorních stájích, ve větších stájích vojenských a civil. k posile před všelikými námahami a k zotavení po nich, při podvrtnutí, ztuhlosti svazů atd. činí koně schopné k vynikajícím výkonům v trainingu. — Pravý pouze s hořejší ochrannou známkou. K dostání ve všech lékárnách a drog. Rakousko-Uherska.

Hlavní sklad u Fr. J. Kwizdy,
c. a k. rak.-uh., král. rum. a kníž. bulh. dv. dodav.
krajského lékárník: **v Korneuburce u Vídně.**
Cena láhve K 2 80.

Vážení čtenáři,

ačkoliv je Dobrá adresa časopis veskrze současný, říjnové číslo je pojednáno, jako by vyšlo na počátku století minulého. Má to svůj důvod. Rubrika Z antikvárních banánek nověk právě dovršuje jubilejní stovku.

Michal Šanda

Nahore Foto-aktu- alita

Z antikvariátních banánovek

p
ucif
ou
s

Dne 1. července
1923 pořádal
První vzájemně se
podporující spolek
řezníků v Kolíně
slavnost na paměť
svého padesátiletého
trvání. Starosta spolku

V. Škramovský projevil přání,

aby na slavnosti pronesl projev J. Sochor na téma dějiny řezníků.

Sochor se proto obrátil na pardubického historika Josefa Sakaře

(1870–1937). Ten mu připravil takové množství materiálů,

že se z nich o rok později vznikla samostatná kniha.

STRUČNÉ DĚJINY

ŘEZNÍKŮ A UZENÁŘŮ OD
DOB ŘECKOŘÍMSKÝCH SE
ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM NA
VÝVOJ ŘEMESLA
V ČECHÁCH A NA
MORAVĚ.

Stručné dějiny řezníků a uzenářů od dob řeckořímských se zvláštním zřetelem na vývoj řemesla v Čechách a na Moravě

I.

Málo jest řemesel tak úctyhodného stáří jako řeznictví. Vzniklo v čase, kdy člověk v stadiu loveckého života, podléhaje labužnické choutce, počal již hledati ve zvířeckém úlovku částky svůdnější chuti a také kůže zvířecí již zbytečně nemařil, nýbrž robil z ní svůj primitivní šat.

V dalším lidstva vývoji jest zručnost řeznická zvláště oceněna v kultu. Krvavé oběti starověku předpokládaly zvlášť vyspělou obratnost nejen v zabíjení obětních zvířat, nýbrž i v jemném vypracování masného díla, jež kladlo se na obětní oltář a na rituelní hostiny.

Jak pečlivými předpisy provází tuto práci palestinských Levitů Mojžíšův zákoník? Jak mistrně líčí tento úkol antických kněží patriarcha klasického básnictví, řecký Homér? Jak tuhý řád a mimořádně zvýšená pozornost v zdělávání zvířecích obětí ukládaly se starořímským haruspikům, kteří svou analýsou vnitřností obětních zvířat připomínají bezděky již pitvu moderního lékařství.

Jest patrné, že vyspělost v zpracování antických obětí měla přímý vliv i na praktické využití těchto zkušeností v životě společenském. Měli-li Řekové již počátkem prvního tisíciletí před Kristem řemeslo řeznické náležitě vyhraněné, bylo v dobách starořímských nejen vyspělé řemeslně, nýbrž bylo také i zhodnoceno zdravotními pravidly, jež prýštila z rozkazů římské zdravotní policie. Tam také již po prvé vyrůstala řádná živnostní organizace.

Zatím u nás – severských Slovanů – zpracovávalo se maso k stravě způsobem zcela primitivním. Veliký převrat přinesl vznik zřízení městského. Tehdy – v století třináctém – rázem rozprostřela se po naší vlasti v hradbách nových královských i poddanských měst vedle jiných řemesel i odborně vedená živnost řeznická. Nevykonávali ji však zpravidla naši čeští předkové, nýbrž Němci. Jen tu a tam na venkově byl drobný výsek u řezníků postranních.

Řeznické řemeslo v rukou českých ukazuje se v městech větších ve století čtrnáctém. Velmi k tomu přispěla doba Lucemburků,

zvláště Otce vlasti Karla IV. – naše domácí řemeslo důrazně zčešťující. Převrat takto začatý náhle se dokončil ve prospěch češství v čase válek husitských.

II.

Řádným svazem v živnosti řeznické byl cech. Vedle řezníků cechovně sdružených byli však i řezníci hostinští z okolí, kteří ukazovali se v městě ve dnech trhových. Soutěžili s místními řezníky, přivážejíce si své zboží na vozíku – huntu. Odtud jméno huntýřů.

Větších škod působili řeznickým cechovníkům řezníci pokoutní. V Kolíně nakupilo se od konce 16. století hojně mrzutostí, když pokoutního výseku masa chytali se místní židé. Roku 1572 smířili se kolínští řezníci s požadavkem kolínského židovstva, aby pro své souvěrce smělo míti vlastní čtyři řezníky. Vývoz masa z města zakazoval se však židům pod ztrátou zboží i pokutou. Smluvenou zásadu protrhl brzy sám Kolínský zámek. Kupoval od místních židů zadní čtvrti dobytčí pro zámeckou kuchyň a droby pro své nizozemské psy. A po vzoru panské správy kolínského činil tak i císařský zámek v Poděbradech. Nastal potom mezi židovskými řezníky značný peněžitý obrat, založený široce nákupem v šlechtických poplužích a rozprodejem masa v okolí i místních domech šenkovních. Současně však množily se úpadky slabších cechovníků a na kolínském rathúze žaloby řeznických cech-mistrů a starších, zasílané posléze ke královské komoře i císaři Matyáši. Roku 1615 pomoci měl císař ničenému řemeslu rychlou obnovou cechovních výsad „proti ži-

dům fortelným a obmyslným“. Zdá se však, že i tento majestát těžko zdržel pokles cechovního rozkvětu, když přichvátala hned na to válka třicetiletá a přinesla všeobecný rozvrat.

III.

Život v řádně ustaveném cechu reguloval se pevným řádem, schváleným vrchností neb českým králem. Soubor artikulí byl cechovní klenot, sepsaný zdobně na pergamentu po vzoru městských privilegií a majestátů a pečlivě ukládaný po věky v matce pokladnici vedle ferule a cechovní pečeti.

Artikulemi upravoval se poměr mezi pánem, vrchním, sousedstvem a cechem; artikulemi řídil se cech při jednání v plném shromáždění; podle artikulí přijímali se učedníci, tovaryši a mistři z lidí poctivých, podle artikulí upravovalo se hospodářství na jatkách i v krámech masných.

Shromáždění cechovní svolávali cechmistři zpravidla čtyřikrát do roka. Kdo do cechu ne-přišel, platil pokutu – v Pardubicích 5 grošů českých. Kdo by neuctil cechu zahájeného, dal pokuty 15 grošů a při tom trestán byl podle zdání tovaryšů.

V plnosti cechu oznamovali cechmistři svým spolucechovním konšelské rozkazy, přidávali přiléhavá naučení svá a rozvinuli přehled zažitého hospodářství. V cechu volili se cechmistři a starší, schvalovaní na rathúze, v cechu přijímali se učedníci a noví mistři. Od těchto kandidátů samostatné živnosti, doporučených předem pány přáteli, žádalo se vždy zprvu, aby měli v městě zakoupení a byli ženatí. Dokud nesplnil budoucí spolucechovník některé z kladených podmínek, poprosil aspoň „o zámlovu“ a složil půldruhé kopy. A páni cechmistři i spolucechovní na šetrně vyhledávání pana kandidáta a jeho přátel, „v plnosti poctivého cechu stojících, ráčili se zavázati, kdykoliv by jeho Pán Bůh manželkou opatřiti ráčil, že jemu dle starobylého obyčeje krám vykázan býti má“. „A když Pán Bůh dal, že ty věci, kteréž ku potřebě přijítí jeho za spolumistra tohoto poctivého cechu náležely, náležitě opatřil a aby se zámlově a žádosti jeho zadosti stalo, šetrně žádal, jest prosbě povoleno, on za mistra do společnosti cechovní se přijímá a krám se mu vykazuje.“ Nebylo to ovšem zcela zdarma. Taxa za přijetí bývala na počátku století sedmnáctého 8 kop a 2 libry vosku. Během třicetileté války se zdvojnásobila. V století osmnáctém, v čas vlády Marie Terezie, kladlo se podle císařského patentu 127 zl. rejnského a vosku 4 libry.

Žádalo se v tom věku již, aby žadatel „také svůj vandr vystál“.

Jednání cechovní psal písař do register. Zvláštní ceny byla registra mistrů, kam vpisovali se noví spolucechovní; registra tovaryšská pro záznam příchozích a z herbergu (hospody) přijímaných

tovaryšů. Byla také registra učedníků, kteří při vstupu kladli v 17. století 3 kopy a 2 libry vosku.

Peníze cechovní obracely se na úhradu vnitřní správy a podporu zchudlých členů. Z vosku zpracovaly se cechovní svíce k pohřbům členským; jimi opatřovali se cechovníci, jdoucí v průvodu za cechovními lucernami a zdobnými postavníky. O slavnostech radostných vycházel cech pod praporem.

IV.

Řádným místem porážek byly jatky. Veřejné jatky měli již Římané. Naše stará doba při základu měst řešila zpravidla i otázku jatek, umísťujíc je za městem, obyčejně na východ, po západním větru a při živé vodě. V dobách ne-bezpečných zdvihaly se jatky i v hradbách městských. Tak bylo v době války třicetileté i v pevnosti Pardubské. Někde mívala bohatá vrchnost zvláštní jatky panské.

Plné zveřejnění jatek pochází v nové době z Francie. Císař Napoleon zakázal zřizování jatek soukromých a v letech 1807–1810 ukládal francouzským městům i stavby ústředních jatek pro porážky vepřového dobytka. Tím usnadnil se i pokrok v opatření zdravotním.

Prísne byly cechovní návody pro nákup a výsek dobytka. Staří řezníci rádi kupovali podle možnosti dobytek do zálohy. Bylo tak v Praze a také na venkově. V Pardubicích dal Jan z Pernštejna r. 1548 městu znameňitý kus panského pastviště, známé Olišinky, aby tu řezníci, „když by jaký počet dobytčův přihnali a pásti chtěli, tehdy aby jej povroubiti dali a ten potom tu pásli spolu s dobytčím jiných sousedů.“

O způsobu nákupu ustálily se zásady již v staré době, a také i časté spory. R. 1544 vznikla prudká různice v Slezském Těšíně mezi radnicí a tamním cechem masařským,

ježto tamní „měšťané sobě volný trh na maso vyjednali, kterým se cechu masařskému nemalý ústup stal.“

Obě strany smlouvaly se potom na soudě knížecím na ten způsob, že budou těšínští měšťané platiti za své právo knížeti roční úrok, rovný dávce od desíti masařů.

Zřízení Pernšteinská od počátku šestnáctého století žádala: „Řezník žádný nekupej dobytek kradený. Každý, kdo stojí v krámmě, aby bil maso čisté na krám; ne zavrátité, nemocné, od vlka zkousané. Ani takové, které by schováno bylo v málomocných, u kata a koňadry. Hovado, které by nebylo slušné, buď mu vzato a dáno do špitálu; a nad to 1 kopu grošů bílých pokuty aby dal.

Pobídne-li kdo řezníka na dobytek, aby koupil a druhý, slyše to, jde tam, smluví a sám koupí, takový, bude-li žalován před cechmistry, aby trestán byl dle zdání tovaryšův.

Kdo by koupil a nezaplatil a byl u cechmistrů žalován, bude mu krám zavřít.

Ženou-li řezníci do města dobytek, buď jim prohlédán od dvou mistrů domácích, přísežných. A co by se nehodilo, budiž pryč hnáno.“

O zabité dobytce dělili se obyčejně řezníci dva. Zapovídalo se dělení na čtvrtě.

V.

Největší část života prožil řezník V masném krámu. Masné krámy měla naše města již v XIII. století. Ovšem, že však byly to krámy německé. V století čtrnáctém vyskytují se již v Praze a jinde masné krámy české. Někdy vystavěla masný krám vrchnost i na vsi a půjčovala na roční plat. – Staré masné krámy stávaly zpravidla v rynku a byly dřevěné. Okrasy sic gotickým fasádám patricijských domů tyto kotce ne-dodaly, ani nesnížily žádoucí čistoty, kažené tuze často výronem z krámů, ale

byly podstatným článkem středověkého obrazu měst vůbec.

V těchto krámech vysekávali nejen mistři domácí, nýbrž i hostinští – však jen o sobotním trhu – pokud v některém drobném městečku nemusil z nedostatku vhodného místa prodávati takový příchozí řezník své zboží jen na vozíku, zvaném hunt. – V šestnáctém století přistupovala města k nákladným stavbám kamenným.

Po velikém ohni r. 1538 stavěl v Pardubicích Jan z Pernšteina masné krámy velmi nákladné „pro užitek řezníků a poctivost města“. Štít jednopatrové budovy byl ručně článkovaný a osazen renesančními obloučky v pěkném souladu. Nelze se tedy diviti, že žádal zámecký pán potom k svému dílu náležitě šetrnosti. Psal o tom pardubským konšelům v sobotu před Smrteľnou nedělí léta 1542: „Poněvadž sem já na ty masné krámy znamenitý náklad učinil a ještě k jich dodělaní činiti nepřestávám, více pro užitek řezníků i také poctivost města nežli svůj užitek, protož již to cechmistrům a mistrům řeznickým oznamte, aby nečistotu v těch krámech měli zachovávat i také v škodě nešetrnost při nich míti, toho nákladu sem já na ty krámy neučinil a toho míti nechci, než aby čistota od řezníků i také šetrnost v těch krámích zachována byla, tak, aby lidí cizích při tom nákladu v šetrnosti a v čistotě radši pochvala byla nežli jaké oškvrnění a pomluva.“

Krám vykazovali novému mistru cechmistrům. Roční plat skládal se vrchnosti neb městu.

Krám přiděloval se rodině mistrově zpravidla jeden. Podle artiklů moravského města Třebíče rozhodlo se v tom smyslu léta 1547: „Kdež některý řezník dva krámy drží a netepe než na jeden a druhého, na kterejž netepe, chová, nechť ho žádnému prodati, pro syna a pro blízké přátely, protož tomu chcem, aby žádný řezník více nedržel nežli jeden krám a kterejž má dva a netepe než na jeden, ten, na kterejž netepe,

aby prodal a osadil a to konečně do vánočních přístích“.

Podobně hájili tuto zásadu i Pardubští. „Když 28. dne Marti léta 1637 na snažnou žádost pana Jakuba Kopeckého, spolucechovního, jest k tomu od poctivého cechu povoleno, aby Jan, syn jeho, kterýž za mistra přijat jest (i) spolu s otcem svým řemeslo provozovati a dělati mohl, však na ten a takový způsob: Aby oni se masem sekerou dělali a jeden každý v sobotní den1) mimo stání, kdyby tak na ně přicházelo, na svém krámmě prodával a pokud by toho co kdy jinak, než tuto psáno stojí, potrefilo, tehdy jim víc než tuto psáno stojí, aby budoucně spolu dělati měli, přivoliti nemá.“

V krámu seděl podle artiklů mistr sám. „Kdyby beze lsti nemohl a zanesl to na cechmistry, tehdy může krám pacholku nechati místo sebe.“

„Žádný řezník neosazuje krám ženou pod trestem 10 grošů bílých a v krámu před paními nectně nemluví.“

VI.

Jaké bylo společenské postavení starodávných mistrů řezníků? Bývali v Praze a ve všech městech venkovských vedle pekařů muži nejzámožnějšími a obecně váženými. Proto sbor konšel doplňoval se zvláště z cechu řezníků. V Pardubicích bylo od půle šestnáctého století do dob Josefských primátorů – řezníků pět a mezi těmito i osoba erbovní.

Od zrušení byrokratických purkmistrů z r. 1850 zvoleni jsou purkmistři řezníci dva.

Doba Josefská cechy rušila. Ale záhy tvořily se zase a majíce úpravu časovější, udržely se až do zřízení moderních společenstev.

Z antikvariátních banánovek

p
ucif
ou
s

- 6, 2007 – Otakar Rožánek: Pud pohlavní a prostituce
- 7, 2007 – Josef Bubeníček: O rybách a jich chytání
- 8, 2007 – Krása našeho domova, věstník Svazu českých okrašlovacích spolků
- 9, 2007 – Václav Marel: Choceň za války a po válce
- 10, 2007 – Jan Krütznér: Výkrm drůbeže
- 11, 2007 – Karel Sezemský: Hypnotismus a suggestce
- 12, 2007 – Josef Kápar: Cestou kamenitou
- 1, 2008 – Alois Bohumil Kohout: Dědečkův rok
- 2, 2008 – Rozhledy po lidumilství, měsíčník k povzbuzení a podpoření lásky k bližnímu
- 3, 2008 – Karel Procházka: Kolárovičtí dráteníci
- 4, 2008 – Otakar Rožánek: Pud pohlavní a prostituce (Hochstapleři)
- 5, 2008 – Antonín Procházka: Z naší literární tradice alkoholní a protialkoholní
- 6, 2008 – Vladimír Korolenko: Co píšou odsouzenci před popravou
- 7, 2008 – František Sitenský: Hlemýžď zahradní a jeho žír
- 8, 2008 – Jean Anthelme Brillant-Savarin: O labužnictví
- 9, 2008 – Pavel Durdík: Zápas s býky
- 10, 2008 – Jan Dobeš: Kniha dějin a památností
- 11, 2008 – Zápisy z Apolináře
- 12, 2008 – Josef Logaj: Oběti
- 1, 2009 – Beránkův besedníček
- 2, 2009 – Konstantin Miklík: Kniha o dobrém zřízení státu
- 3, 2009 – Ernst Hoyer: Svěcení piva
- 4, 2009 – František Bredler: Slovník české hantýrky (Tajné řeči zlodějské)
- 5, 2009 – Lukařský běh v Hlinsku r. 1905

- 6, 2009 – Památník sboru dobrovolných hasičů Města Žďáru 1878–1938
- 7, 2009 – Podřipské hedvábnictví
- 8, 2009 – Nová kultura
- 9, 2009 – František Ladislav Sál: Harfenické děti
- 10, 2009 – Z říše vědy a práce
- 11, 2009 – Antonín Heveroch: O podivínech a lidech nápadných
- 12, 2009 – Úchylná mládež
- 1, 2010 – Sborník Archivu Ministerstva vnitra republiky Československé
- 2, 2010 – Josef Kafka: Největším sluha člověka slon
- 3, 2010 – Naše republika
- 4, 2010 – Světozor
- 5, 2010 – Stopa
- 6, 2010 – Ludvík Jardníček: Městečko Fryšták
- 7, 2010 – Bezpečnostní služba
- 8, 2010 – Červánky
- 9, 2010 – Karel Záhořík: Katastrofa v Pašmanském průlivu
- 10, 2010 – Památník sjezdu československých hádankářů 1926
- 11, 2010 – Jantar: Abc dyalektyckého materializmu
- 1, 2011 – Jan Vratislav Želízko: Mamut od Berezovky v Sibiři
- 2, 2011 – B. Pražský: Známkomluva
- 3, 2011 – František Mézl: Argentina
- 4, 2011 – Album velezrádců
- 5, 2011 – Veliká povodeň v Čechách ve dnech 29.–31. července 1897
- 6, 2011 – Jaroslav Spirhanzl - Duriš: Za krásami Českého Meranu

Bibliografie rubriky

- 7, 2011 – Petr Hubáček Kolínský: O věcech rybářských, ptáčnických a štěpařských
8_9, 2011 – Quido Hodura: Nářečí Lito-myšlské
8_9, 2011 – Robur: Kolín za války
10, 2011 – Josef Vávrovský: Zločinci z povolí
11, 2011 – Kalendář válečných slepců
12, 2011 – Rudolf Rožec: Staré nápisy na náhrobních kapličkách na hřbitově v Albrechticích
1, 2012 – Vlastivědný sborník okresu lounského
2, 2012 – František Cajthaml-Liberté: Požár v dolech příbramských dne 31. května 1892
3, 2012 – Václav Štěpán Masák: Chrabré a chvalné činy vojáků c. k. pěšího pluku č. 11
4, 2012 – Josef Košťál: Zařikávání v nemocích
5, 2012 – Karel Mensinger: Pojednání o pramenech Labských
6, 2012 – Jan Renner: Nejstarší kronika Rakovníka
7, 2012 – Jaroslav Křenek: Vzpomínky na vojnu v Albanii
8, 2012 – Naše Polabí
9, 2012 – Výsledky soutěže na šatní spindla pro bezruké a chromé r. 1917–1918
10, 2012 – Sanatorium Dra. Šimsy
11, 2012 – Ludvík Štětka, Václav Kroulík: Příruční myslivost se zákony honebními
12, 2012 – Jaroslav Podzimek: Světská han-týrka
1, 2013 – Hans Leopold Meyer: Jamajský banán
2, 2013 – František Teplý: O Zbudovských a sedláku Kubatovi odtudž
3, 2013 – Josef Havelka: Zápisky z vyhnanství
4, 2013 – Vladimír Kráčmar: Veřejnost a zločin
5, 2013 – Časopis turistů
6, 2013 – Leták
7, 2013 – Josef Čižmář: Lidové lékařství v Československu
8, 2013 – Výroční zpráva Zemského léčeb. ústavu císaře Františka Josefa I. v Kroměříži za rok 1913
9, 2013 – Národopisný věstník československý
10, 2013 – Otakar Nováček: Případ Velgové
11, 2013 – František Váňa: Hasičské hadice
12, 2013 – Antonín Fiala: Král počasí
1, 2014 – Řád fiakrský a drožkářský pro Prahu a okolí
2, 2014 – Sta zábavných nápadů
3, 2014 – František Sauer, Ivan Suk: In memoriam Jaroslava Haška
4, 2014 – Eduard Kubala, Ivan Honl: Bojiště u Chlumce (1126, 1813)
5, 2014 – Jiří Janda: Průvodce po zoologické zahradě v Praze – Troji
6, 2014 – Čeněk Zíbrt: Staročeské obyčaje a pověry pivovarské
7, 2014 – Josef Sajdl: Obležení a pád Přemyslu
8, 2014 – Český lid
9, 2014 – Kajetán Turek: Požáry města Sušice od 15. století
10, 2014 – Cirkulární nařízení 1786
11, 2014 – Václav Rýznar: O řeči severomoravských hraničářů I
12, 2014 – Václav Rýznar: O řeči severomoravských hraničářů II
1, 2015 – Zvláštní výletní vlak se zaopatřením a doprovodem dne 20. července 1930
2, 2015 – František Pupal: Kronika sluzská
3, 2015 – Svátkův obchodní a turistický jízdní řád 1931–1932
4, 2015 – Od Trstenické stezky
5, 2015 – Od Trstenické stezky II
6, 2015 – Derby County – S.K. Slavia
7, 2015 – 3 týdny u Topičů
8, 2015 – Roman Cikhart, Minulost Tábor-ska
9, 2015 – Smíchovsko a Zbraslavsko
10, 2015 – Josef Sakař: Stručné dějiny řezníků a uzenářů od dob řeckořímských se zvláštním zřetelem na vývoj řemesla v Čechách a na Moravě

Poznámka

Jako úplně první byl v květnovém čísle roku 2007 představen spisek pobouřeného advokátního koncipienta Bohuslava Gebauera Východočeské otrokářství; rubrika vznikla až od čísla následujícího.

V roce 2013 vyšel díky iniciativě Ladislava Horáčka v nakladatelství Paseka knižní výbor Špacírkou přes čenich!

p
ucif
ou
s

Gymnázium Jana Nerudy 150

A výročí má nejenom rubrika Z antikvárních banánovek. V sobotu 19. září uspořádalo Gymnázium Jana Nerudy setkání absolventů při příležitosti 150 let založení této školy. Součástí byl oslav bylo i vydání nového almanachu.

(mš)

GJN

 *1865

 —2015

 150 let ✓

Almanach

Z galerií

Foto Michal Šanda

V alpu rt

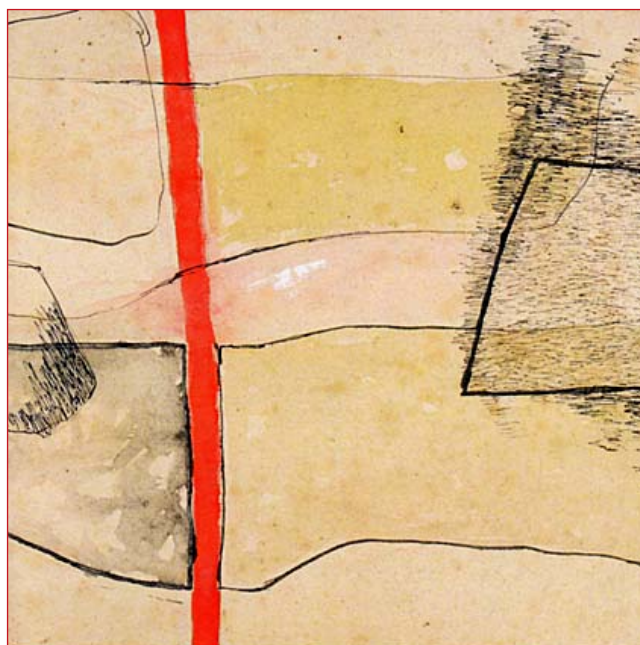
Ex Post

Ve Vysočanech byla zrušena Třafačka. V Příční ulici na Novém Městě zase zrušili poštu. Jako v matematice tu mínus a mínus dalo plus, a vznikla nová galerie s názvem Ex Post. První vernisáž se konala 11. září.

Ivan Ůuhel

Práce na papíře z let 1969–2015. Galerie Vltavín.

Josef Váchal a Praha

Galerie Smečky 2. 9.–10. 10. 2015.

VÁCHALOVY PRAŽSKÉ ADRESY

1/ 1898–1903 Náprstkova ulice čp. 208-1 (Pachtův palác), Staré Město
Váchal přišel do Prahy v roce 1898 a nastoupil do učení v knihařské dílně Jindřicha Waltzmanna na Starém Městě. Současně docházel do „průmyslové školy pokračovací“. V Náprstkově ulici také u mistra Waltzmanna až do svého vypovězení bydlel. V Praze se Váchal ožil se svou matkou, která tu žila (do té doby vyvrstl v Plsku u prarodičů).

2/ 1903 (podzim) Poštovská ulice (dnešní Karolíny Světlé) číslo neznámé, Staré Město
V Poštovské (Poštovní) ulici žil Váchal krátce, jen několik týdnů. Pronajal si tu byt za tři koruny týdně (s prádlem a se snídání). Byt byl dle jeho slov „ne pohodlný“, ale čítal se tam „blážen“. Obyval ho ještě s jedním podnájemníkem. Bylo to Váchalovo první „samostatné“ bydlení.

3/ 1903–1906 Palackého ulice 100 (dnešní Francouzská 427/70), Královské Vinohrady
Přestěhoval se ke své matce, provdané za obuvníka Karla Hlaváčka. Byt tvořila jediná místnost v přízemí, jel byla zároveň krámem i obuvnickou dílnou. Váchal tam spal na zemi na sláminku, který se roztádal až večer. Během dne navzdory rušnému prostředí četl a kreslil. Obuvník Hlaváček byl však psychicky nemocný, nového nájemníka neviděl rád (uvnitř nevěděl, že se jedná o nemanželského syna jeho ženy). V utištěné domácnosti se nedalo vydržet. Váchal proto strávil únor až květen roku 1904 u knihaře A. Reehberga v Bělé pod Bezdězem. Po třech měsících dal výpověď a vrátil se do Prahy k matce.

4/ 1906 Nerudova ulice 36 (dnešní Polská 1360/36), Královské Vinohrady
Společně s Alfrédem Henkem a Josefem Čermákem si pronajal ateliér v novostavbě na rohu Trebízského a Nerudovy ulice na Vinohradech. Po úmrtí obuvníka Hlaváčka a po domluvě s matkou se přestěhoval do jejího nového bytu ve Vršovicích.

5/ 1906–1908 Barákova ulice 15 (dnešní Voroněžská), Královské Vinohrady
Společné bydlení s matkou v Barákové ulici č. 15 (v prvním patře) bylo pro Váchala příjemné. Přesto se toužil osamostatnit. Podařilo se mu to v roce 1908, kdy si mohl díky dědictví zisknému po prarodičích pronajmout první vlastní ateliér. Matka bydlela na této adrese až do své smrti v roce 1939.

6/ 1908–1910 Brandtlova ulice 32 (dnešní Římská), Královské Vinohrady
Pronajal si ateliér v Brandtlově ulici. Koupil si první velký lis na lepty, zaplatil dluhy, vybíral se papíry pro tisky, barvami a rámy. Nadále zacházel často k matce, u níž měl dobré zázemí.

7/ 1910–1915 Kládká ulice 1462/3, Královské Vinohrady
Od 3. 5. 1910 dal Váchalovi ateliér, nacházel se ve čtvrtém patře. V téže době a na téže patře měli svůj ateliér i výtvarníci Otakar Vaňák (po něm Karel Vík) a František Kobliha, s nimiž se Váchal znovu přátelil, pak se ale rozešli ve zlem. Do tohoto bytu si přivlekl Váchal svou budoucí ženu Mělu Padělovou, s níž se oženil ve vinohradském hostele sv. Ludmily na Purtylově náměstí (dnešní náměstí Míru) 31. 3. 1913.

8/ 1915–1940 Tyršova ulice 9 (dnešní Žitomirská 648/36), Vršovice
Ateliér se nacházel v nově postaveném domě na rohu Tyršovy ulice a Hálkovy uličky (dnes ulice Neduháň) v přízemí-suterénu. Městské Váchalovi se sem přestěhovali 26. 1. 1915. V tomto bytě, kde vypověl své zámožné dlo, zemřela na Vánoce roku 1922 umělkyně Bára Měla. Přesto tam zůstal bydlit dalších pětadvacet let. V roce 1939 tragicky zahynul při dopravní nehodě Váchalova matka a on pak strávil skoro celý rok mimo Prahu na statku své družky Anny Mělové ve Studéňské u Jičína. Důležitou se tam odehrával v roce 1940.

9/ asi 1920–1939 Kollárova 13 (dnešní Černomořská 645/6), Vršovice
Na této adrese bydlela malířka Anna Mělová, Josef Váchal u ní po roce 1922 poměrně často pobýval. Počátkem listopadu 1939 se odešel do Studánky u Jičína.

Tarzan, Eva Varsusová, Anna Mělová a Josef Váchal ve Vršovicích (v pozadí horská dráha zábavního parku Eden), 17. 6. 1931. foto Jan Jiří Toman

Toyen

Vidím neboť je noc. Museum Kampa, 4. 9. 2015–3. 1. 2016.

V
alpu
rt

Nové knihy

Nakladatelství dybbuk
připravuje

Místo Paseky v háji české literatury jsem navázal spoluprací s dybbukem, každý měsíc nám dají ukázkou z chystané novinky.

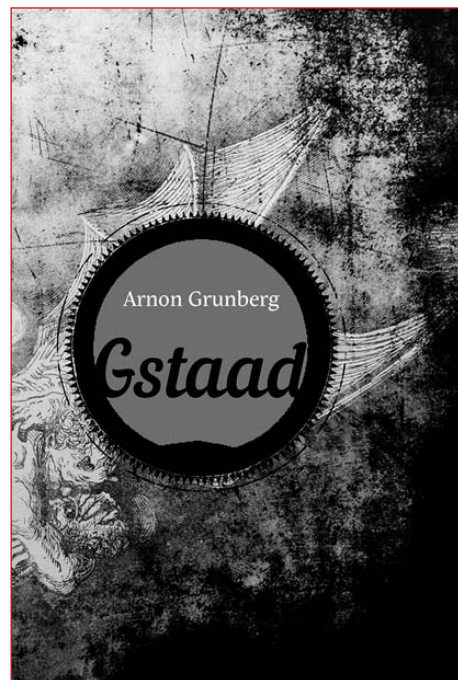
Arnon Grunberg: *Gstaad*

Arnon Yasha Yves Grunberg (Amsterdam, 1971) je nizozemský novelista. Narodil se v rodině židovských emigrantů původem z Německa, jeho matka přežila koncentrační tábor Osvětim. Po studiu na gymnáziu vyzkoušel řadu zaměstnání, na počátku devadesátých let provozoval vlastní nakladatelství Kasimir. První jeho novela, *Blauwe maandagen* (česky: *Modré pondělky*, 1999) z roku 1994 vyhrála Cenu Antona Wachtera pro debutující novelu. Stejnou cenu získal i v roce 2000 za novelu *De geschiedenis van mijn kalleheid* (Dějiny mé plešatosti, vyšla pod pseudonymem Mark van der Jagt). Kromě zejména novel (například *Figuranten*, 1997, česky: *Statisté*, 2000; zatím neoceňovanější *Tirza*, 2006, česky 2009; *Fantompijn*, 2000, česky: *Fantomová bolest*, 2006), je také autorem esejů, novinových sloupků, poezie, scénářů a divadelních her. Jeho dílo bylo přeloženo do tří desítek jazyků a obdrželo řadu literárních ocenění, například Cenu Constantijna Huygense v roce 2009. V současnosti žije v New Yorku.

Arnon Grunberg bude letos v listopadu hostem Festivalu spisovatelů Praha.

Ukázka

Bruno Ritter se vplížil do hotelu služebním vchodem. Nikdo si ho nevšiml. Pravidelně vstával brzo, aby se prošel, nebo aby pouštěl draky, zejména v létě.

Šel jsem přímo do Matyldina pokoje. Ještě nezačala pracovat.

Seděla na posteli, oblečená a připravená, nepodívala se na mě.

Zavřel jsem dveře.

Pořád se na mě nepodívala. Jako by jí konečně dostihla budoucnost.

Šel jsem k umývadlu. Chvilí jsem zkoumal svůj obličej v zrcadle, obličej Bruna Rittera. Lyžařského instruktora, z něhož se stal znalec vín. Muže s krásným hlasem.

„Kdes byl?“ zeptala se Matylda.

„Zůstal jsem spát v apartmánu,“ odpověděl jsem.

Uštěpačně se zasmála. Vzala rtěnku a namalovala si rty.

„Takže já už ti nejsem dost dobrá.“

„Tak to není.“

Znovu uštěpačný smích.

„Zahodíš mě jako starý hadr na nádobí.“

„Ne, Matyldo. Tak to není.“

„Vždycky jsi mě jenom využíval. Nikdy jsi pro mě nic neudělal. Jsi velký sobec,

vždycky jsi byl, už od narození. Neměla jsem si tě nechávat.“

„Ne,“ řekl jsem, „tak to není.“

„Já to věděla,“ lamentovala, „od první chvíle, co jsem tě spatřila, nestojíš za nic, nikdy jsi za nic nestál. Bez tebe jsem si mohla žít. A co mám teď?“

„Mami, já jsem zamilovaný.“

„Přestaň s těmi nesmysly.“

Uklidila si rtěnku.

„Hádej, do koho jsem se zamiloval.“

„Kdybys tě neměla, ušetřila bych si spoustu starostí.“

„Do jednoho dítěte.“

Opět uštěpačný smích. Odšroubovala víčko z kelímku s krémem na ruce.

„Nezajímá mě, do koho jsi zamilovaný,“ prohlásila, „i kdybys byl zamilovaný do psa.“

„Ale já tě mám rád, mami, já tě mám rád.“

Postavila krém na ruce na skříňku vedle umývadla.

„Koukej se jí zbavit, Françoisi, koukej se toho dítěte zbavit. Z toho nemůže vzejít nic dobrého.“

Vstala. Podívala se mi zpřímá do očí a pak mi dala pohlavek. Takový, jaký mi dala, když jsem se rozevřel nůžtičkami na nehty.

„Nevděčný parchante,“ řekla, „vždyť víš, že tebe nemůže mít nikdo rád. Jen se na sebe koukni.“

Za vlasy mě odvěkla k zrcadlu. Síly jí za ta léta neubýly. Uklízení pokojů byl pro ni výcvikový tábor. A jaký.

„Pořádně se koukni, Françoisi Lepeltiere,“ řekla. „Pořádně se koukni. Kdo tě může mít rád? Jenom já, Françoisi, jenom já. Protože jsem padlá na hlavu, protože jsem ti obětovala život. Bez tebe bych byla šťastná. Kdybys si tě nechala včas vzít, mohla jsem mít krásný život. No nic. Už je to pryč. Ale jestli mě teď necháš na holičkách, Françoisi, tak jsi mě celá ta léta hlídal nadarmo. Uteču ti. Už nebudu mít syna a nikdy jsem žádného neměla.“

„Neutíkej,“ řekl jsem. „Prosím tě, neutíkej. Jestli utečeme, tak spolu. Budu tě zase hlídat jako dřív.“

Vrátil se mi starý strach, stará vina a starý stud.

Šla na záchod, já šel za ní, klekl jsem si před ní a naslouchal zvuku její moči.

Na rukou měla ještě trochu nerozetřeného krému na ruce.

Moje horečka byla modlitbou.

Pak jsem jí olízal jako nikdy předtím. „Jsem tvůj hlídač, Matyldo,“ řekl jsem, „jsem tvůj hlídač na věky věků.“

(Překlad Veronika ter Harmsel Havlíková)

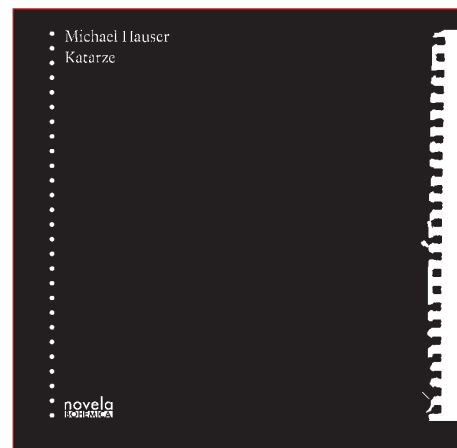
Novela bohemica uvádí

Michael Hauser: Katarze

Verše oproštěného jasu a přetavené smyslovosti. Básně očišťují vztah k věcem, které jsou dnes přetíženy kontexty a významy a pozbývají svou naléhavost: země, láska, věčnost, víra. Zároveň přiznávají rozdrásanost a jemná ironie svědčí o jejich nesamozřejmosti. Sbírku doprovázejí kresby významného českého sochaře Jana Hendrycha. Katarze je básnickým debutem filosofa a vysokoškolského učitele, zakladatele občanského sdružení SOK-Sdružení pro levicovou teorii, který se kromě studií a esejů představil také knihou rozhovorů Kopat do žuly motykou.

Michael Hauser (1972) vystudoval filozofii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Zabývá se kritickou teorií a postmarxismem ve vztahu ke krizovým momentům současné civilizace. Působí ve Filozofickém ústavu AV ČR a na Pedagogické fakultě UK. Založil občanské sdružení SOK-Sdružení pro levicovou teorii, které usiluje o recepci současné levicové teorie a o vzájemnou komunikaci mezi filozofií, sociologií a ekono-

mií. Je autorem knih Adorno: moderna a negativita, Prolegomena k filosofii současnosti, Cesty z postmodernismu, Kapitalismus jako zombie neboli Proč žijeme ve světě přízraků. Vyšla též kniha rozhovorů Kopat do žuly motykou. Rozhovory s Michaelem Hauserem. Katarze je jeho básnickou prvotinou. Vydalo ji nakladatelství Novela bohemica.

Bůh

Nerozumím
nevěřím
a přesto jej potřebuji

jako první lásku
první paprsek
první vánek

Vítr vichřici.

Můj titanismus

V krocích mrazu jsem se poznal
zhasl proud odpuštění
na stéblech trčících ze sněhu.

V osmnácti jsem byl jediný
koho rozdychtily čisté hlasy

Titanismus je
led
kapající do těla

vleču jej za sebou

Poznávám se v něm?

Přede mnou rozpraskané ledy

Delfský vozataj

Vůně bronzu

a tvář, která žhnula
z průrvy nepaměti.

Tělo vozataje dávno rozvál vítr.

Náhle světlo a kov sršely
do nás

z nichž sochy nebudou.

Do usínání

Co je,
kam nedohlédneš?

Kde je,
co vidíš?

Může být víc
než žulové rýhy v lomu tvého života:

vráska země
v tvém usínání.

Věčnost

Prastaré sochy se rozhořely.

Věčnost je zvuk poletující
pustinou,
není doma mezi lidmi

ale občas se zableskne

v prahorním kameni
ve vlasech rozpuštěných hodinu

před válkou
v sladkosti prázdny přítomnosti.

Věčnost doutná

a ještě není rozumět.

Co přetrvá?

Říkám si, co přetrvá
do zítřka

co napřesrok?

Vymletý balvan
nebo říční koryto?

Suché listí
nebo rozkmitané buky?

Soví oči
nebo skalní puklina?

Noční šelest
nebo slovo

až vyplaví Orfeovu hlavu
pod břehem?

Rádi dělají dluhy, ale neradi platí:

Josef Štrobl, vulg. Peníček, sklářský pomahač. Cukmantl, fa. Inwald. Matoušek, sklářský pomahač, neznámo kde bydlí. Vilém Gustav Procházka, rodem z Chráštan, bývalý sládek v Ročově a bývalý rolník v Pochvalodýssku. Antonín Filip, bývalý radní v Hoštálkově u Vsetína. Josef Dašek, výměnkář v čísle 2. v Rasoskách u Josefova. Matěj Budín, tesař v Čejticích, bytem v obecní vě, nyní dělník tamtéž. Václav Ruml, bývalý hospodářský příručí ve dvoře Nová Lhota u Čáslavě, nyní bydlí snad v Praze. Josef Ourabka, zedník ze Spáleného Poříčí u Blovice. Antonín Hnulič, šafář v Břežanech u Čes. Brodu. — Karel Veselý dělník dříve v Brloze, nyní pomocník v pivovaru kn. Schwarzenberka v Lounech. — František Šuma, bývalý řeznický pomocník, nyní dělník v Citolibech u Loun. — Josef Nepeřený, bývalý četník, neznámo, kde se nyní zdržuje. — Jos. Chalupecký, kameník v Hučicích u Březnice. Adámek Frant. ml., Vraštíň Flor., syn výměn., vesměs domkáři ze Sedliska-Horka. Zatloukal z Náklá, polír u p. Partoše, Horce. — Anna Volfová, manželka bývalého strážmistra četnického v Náchodě nyní v Praze. — M. Henzlová, manželka dělníka ve Pšanech. — Č. četka, řeznický dohazovač v Citolibech. Karel Hubáček, býv. četnický tit. strážmistr v Nepomuku, nyní na odpočinku ve Vojslavicích u Hoštic, okres Vimperk. Jan Gabriel, studnař ze Šopky. Jos. Černý ml., pokrývač z Borku. J. Svoboda, truhlář ze Skuhrova.

Novinka z nakladatelství Academia

Marie Laure Ryanová: Narativ jako virtuální realita

Marie-Laure Ryanová se ve své knize zabývá virtuální realitou a zkoumá, zda tento pojem éry počítačů vyžaduje radikálně novou teorii čtení vedle dvou základních – interaktivity a vtažení (immersion), z nichž při práci vychází. Provádí čtenáře po méně známých i známějších teoriích dvacátého století, které se nějak chopily problému nově vznikajících elektronických médií. Autorka se kriticky staví k jednoduše oslavnému diskursu o hypertextu a virtuální realitě a porovnává jej se staršími koncepcemi narativity a recepce tištěného textu. V meditačních „intermezzech“ se zabývá uměleckými díly označovanými jako „interaktivní“ či „nová“ a pozoruje, zda skutečně vyžadují radikálně jiný přístup čtenáře. Vychází v edici Možné světy.

MEZIHRA MEZIHRA MEZIHRA MEZIHRA MEZIHRA MEZIHRA

Virtuální reality myslí – Baudelaire, Huysmans, Coover

Francouzský literární proud známý jako

dekadence, výhonek symbolismu, který v devatenáctém století takřka během *fin de siècle*, má se současnou kulturou konce století společnou silnou fascinaci umělými realitami. Tato fascinace je ústředním tématem dvou klasických textů dekadence, Baudelairových *Umělých rájů*, popisujících drogové zážitky, a J.-K. Huysmansova *Naruby*, románu s jedinou postavou – aristokratem Des Esseintesem, který se doslova pokouší přetvořit skutečnost pomocí umění.

Tato posedlost devatenáctého století tím, co je umělé, má v sobě mnohem více eskapismu než dnešní nadšení pro virtuální realitu.²⁷ V naší době jsme poblouznění

²⁷ Jeron Lanier vyjadřuje opovržení eskapismem přímo: „Panuje představa, že virtuální realita je něco eskapistického, co člověka jen víc oddaluje od skutečného světa a činí jej necitlivějším. Domnívám se, že je to přesně naopak. Virtuální realita nám umožňuje si intenzivněji uvědomit, co to znamená být člověkem ve fyzickém světě, světe, který teď považujeme za samozřejmý, protože jsme v něm ponořeni (immered) tak hluboko“ (citováno v Zhai, 1999: 188).

100

schopnosti našich vlastních technologií vytvářet téměř dokonalé kopie skutečného a to nás táhne k simulacím. Soudě podle závažnosti, která se v uměleckých digitálních instalacích přikládá tématu přírody, se mnoho umělců snaží počítačovými simulacemi kompenzovat mizení přírodního prostředí. Doufáme, že technologii zachytíme neposkvrněný svět, který nám technologická kultura vzala.

Naproti tomu pro symbolismus a dekadenci je Příroda úhlavní nepřítel, kterého je třeba napravit uměním. Baudelaire v umělém (*artificial*) nevidí kopii, která nám má nahradit ztracený originál, ale způsob, jak překonat děsivý chaos organického života. Ve své próze výmluvně nazvané „Any where out of the world“ (název je ve francouzském textu uveden v angličtině) vstupuje do několika imaginárních krajín v naději, že najde jednu, která utiší precitlivělou duši neschopnou nalézt domov ve fyzické skutečnosti. Ačkoli žádné z těchto možných míst pobytu nakonec duši neupoutá – jsou totiž příliš zakotvena v *tomto* světě – o Baudelairových estetických preferencích hodně vypovídá fakt, že jedním místem je Lisabon, město mramoru a vody, jehož obyvatelé, jak se dozvídáme, tak nenáviděli vegetaci, že pokáceli všechny stromy. Baudelairova duše, zmožená vším tím nekontrolovaným bujením, hledá dynamickou symetrii, rytmický pohyb, změnu řízenou pravidly a strukturovanou mnohost uměleckých realit, kde „vše je klid a krása, řád / a přepych, rozkoš napořád“ (*ordre et beauté, luxe, calme, et volupté*).²⁸

Baudelaire se však na své cestě do světů, kde se naplní jeho sen o ornamentální kráse, svěřuje silám náhody. Ty ho vezmou na cesty s nejistým cílem („až na dno neznáma, a najít nové tam!“; „au fond de l'Inconnu pour trouver du nouveau“)²⁹ nebo, jako v případě *Umělých rájů*, do nepředvídatelná drogových halucinací: „Nyní jste dostatečně vyzbrojeni na dlouhou a podivuhodnou cestu. Parní píšťala zapískala, plachtoví je nastaveno po větru a vy máte před obvyčejnými cestovateli tu výhodu, že

²⁸ Poslední dva verše „Pozvání na cestu“ (český překlad Jaroslava Vrchlického, pozn. překl.).

²⁹ Poslední verš „Cesty“ (český překlad Karla Čapky, pozn. překl.).

101

nevíte, kam plujete. Tak to jste chtěli? Ať žije slepý osud!“ (Baudelaire, 2001: 20)

Drogový výlet má tři fáze, ale pro umělecké vidění má opravdovou závažnost jen druhá. V první fázi, která je jen rozvíčkou před fází druhou, objevuje uživatel drog znovu každodenní realitu a každodenní jazyk, první díky zbytnění smyslu, druhé díky zvýšené schopnosti myslí vytvářet analogie. Ve třetí fázi je mysl zaplavena mystickým pocitem míru a lásky. Protože je za realitou a za smyslovým vnímáním, je tato „klidná a nehybná krása“, „vznešená rezignace“ (Baudelaire, 1996: 57) čistě duchovní zkušeností. Nepotřebuje básnický jazyk, protože básnický způsob vyjadřování duchovního by ji uvěznil v metaforickém těle. Skutečné básnické okamžiky tudíž nastávají ve druhé fázi, kdy jsou myšlenky zahlceny vřavou obrazů, kdy analogie povolí pouta, která svazují vjemy s myšlenkami a vjemy navzájem (slavná synestezie), kdy se abstraktní mění v konkrétní a konkrétní v inteligibilní a kdy se myslí ve stavu změněného vědomí ukazují zákony utváření smyslového světa.

Baudelairův popis druhé fáze anticipuje řadu témat kyberkultury. Jeho záliba v obrazech vody a plynulosti je předzvěstí kyberprostoru jako „tekuté architektury“ u Marcose Novaka:

„Výše jsem naznačil, že pro ty, kdo jsou nakloněni umění, získává voda znepokojivý půvab, když je osvětlena haším. Vodopády, bublající proudy vody, harmonické kaskády a modrá rozloha moře budou zpívat, plynout a spát v nejzášší hlubině vaší mysli. Bylo by patrně více než nemoudré dovolit muži v takovém stavu prolévat na břehu klidného jezera; podobně jako rybář z balady, i on by se mohl nechat unést kouzlem rusalek.“ (Baudelaire, 1996: 23)

Po stylistické stránce sice nemůže být Baudelairové uhlazené lyrické próze nic tak vzdálené jako orální brainstorming dítěte současné popkultury, v Lanierových snech o digitálních rájích je

102

však téma tekutosti stejně nápadné jako v Baudelairovém popisu jejich chemické verze:

„Naše ega jsou pro nás velmi důležitá a skutečně sami sebe oddělujeme od prostředí a všeobecného proudu života. Virtuální realita tento proud přetvoří. Jakýkoli proud je pořád proud, takže proud vytvořený Virtuální realitou bude nový, ale bude stále součástí věčného proudu a náhle se staneme... [věta je nedokončená].“ (Zhai, 1999: 187)

V tekuté architektuře Baudelairových umělých rájů se jeden tvar přeměňuje v druhý jako v počítačové grafice –

„Pak začínají halucinace. Vnější věci, tvary a obrazy, se roztáhnou do obdůlných rozměrů a ukazují se v dosud nepředstavitelných fantastických tvarech. Procházejíce neustále množstvím proměn vstupují do vaší bytosti nebo vy vstupujete do nich. Ve vašich vjemech se odehrávají ty nejzvláštnější dvojakosti, nejnevysvětlitelnější transpozice myšlenek.“ (Baudelaire, 1996: 19)

– a já procházím alternativními zkušenostmi převtělení:

„Váš zrak se upne na strom, který harmonicky zuží skloněn ve větru; co by v básnickově mozku bylo jen velice přirozeným přirovnáním, to se v několika vteřinách ve vašem mozku stane skutečností. Zpočátku předáváte stromu své vášně, touhu nebo melancholii; jeho sténání a kývání se stanou vašimi a vy se stanete stromem. Podobně pták, který se vznášel v hloubi blankytu, vám připomíná nesmrtelnou touhu vznášet se nad pozemskými záležitostmi; a najednou jste sám ptákem. (...) Představa pomalého a věčného vypařování se zmocní vašeho ducha a vy obléčete touto představou vlastní myšlenky, svou přemýšlivou podstatu. Následkem zvláštního dvojsmyslu, jakéhosi převrácení nebo záměny pojmů, budete mít pocit, že jste to vy, kdo se vypařuje, a přisoudíte své dýmce (...) podivnou moc, že ona kouří vás.“ (Baudelaire, 2001: 32)

103

Stojí za to tuto pasáž porovnat s Lanierovým tvrzením: „Můžete se stát kometou a pak se pomalu rozložit v pavouka většího než planeta, který se na všechny vaše přátele dívá z nebeské výše“ (Zhai, 1999: 177). Lanier i Baudelaire si umělé reality představují jako místa, kde se lze tělesně účastnit uměleckého díla nebo spíše uměleckého stavu. V návaznosti na myšlenku, že virtuální realita vychází z těla, Lanier rozvíjí představu sebe sama jako hudebního nástroje, který „vyfoukne“ ze svého těla celou virtuální krajinu (a dodá jí tělesno):

„Kromě vytváření zvuku ve virtuální realitě můžete mít hudební nástroje, které hrají realitu všemi možnými způsoby. Je to jiný způsob popisu arbitrární fyziky. Na saxofon budete moci zahrát města a neony, stáda bizonů na pláních z křišťálu, budete moci zahrát své vlastní tělo a sami sebe při hře na saxofon proměnit.“ (tamtéž)

Na druhé straně v Baudelairových halucinacích hudba „vstupuje do tebe a ty se s ní mísíš“ (Baudelaire, 1996: 64). Malby ožívají a otvírají svůj prostor pozorovateli: „Dostaneš své místo a zahráješ svůj part v nejužších obrazech“ (21). Frenetická aktivita drogami stimulované představivosti povzbuzená zintenzivněným smyslovým vnímáním píše v myslí romány o já, které Baudelaire pojímá jako prožívání mnoha životů v různých avatarech, a to dávno před tím, než přišel postmodernismus s pojmem decentralizovaného a zmnoženého subjektu: „Neboť pravý poměr mezi časem a bytím je porušen množstvím a silou pocitů a představ. Dalo by se říci, že žijete několik lidských životů během jedné hodiny. Zdá se vám, že se podobáte fantastickému románu, který je živý místo napsaný“ (Baudelaire, 2001: 33).

Skrze synestetické vztahy – což je fenomén, který inspiroval mnoho Baudelairových básnických metafor – se dojmy vyvolané rozličnými druhy umění směřují do zážitku, jenž o mnoho převyšuje sen teorie virtuální reality o totální umění. Mají-li zvuky

104

barvu, barvy vůni, vůně chut a slova získávají vlastní tělesnost („slova se znovu rodí, oděná do masa a kostí“; Baudelaire, 1996: 63–64), můžeme do totální zkušenosti vstoupit mnoha dveřmi, ovšem podle Laniera je nejistějším vstupem hudba: „Jindy vám hudba přednáší nekonečné básně nebo vás umísťuje dprostřed děsivého či fantastického dramatu. Harmonie a melodie jsou neodlučitelně spojeny s předměty kolem vás“ (Zhai, 1999: 20–21). Pro Baudelaira není totální umění jen spojením poezie, dramatu a vizuální reprezentace skrze hudbu, ale je to hlavně kontemplace duchovní podstaty věcí. Jakožto sympatizant esoterických nauk, jako je neoplatonismus, kabala či swedenborgiánský mysticismus, chápe Baudelaire tuto podstatu jako matematické zákony, které řídí jevení fyzického světa. V halucinující mysli dokáže jazyk hudby vytvořit horizontální korespondence mezi smysly a také nechat odhalit²⁰ vertikální korespondence mezi čísly a věcmi:

„Hudební tóny se stanou čísly, a – je-li váš duch nadán jistými matematickými schopnostmi –, přetvářejí se melodie a harmonie, třebaže si ponechají rozkošnický a smyslný ráz, v rozsáhlý početní výkon, v němž čísla plodí čísla, a vy počítáte s neuvěřitelnou snadností a hbitostí, která se vyrovná hbitosti účinkujícího hudebníka.“ (Baudelaire, 2001: 32)

Podobenství o světě řízeném čísly se stane ve smyslovém zobrazení virtuální reality doslovným, protože ho bude generovat binární kód. Baudelaire si díky těmto četným přirovnáním k jazyku hudby může užívat nákladné podívané umělého světa a zároveň mít přístup k jeho skrytému programu. Tato vize nabízí syntézu jednoty a mnohosti, zákonitosti a pohybu, který si od organického života vypůjčuje dynamický růst a variabilitu podob, ale chrání před chaotickým množením, které básníkovu duši děsí.

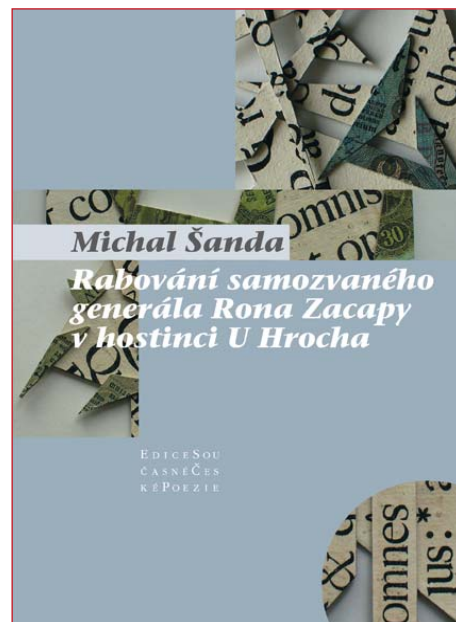
²⁰ Říkám zde „odhalit“, a ne „vytvořit“, protože Baudelaire věří ve skrytý, absolutně objektivní řád věcí. Okolo básníka je tento řád zachytit pomocí matematicky přesného výběru slov.

105

Edice současné české poezie, nakladatelství Pavel Mervart

**Michal Šanda: Rabování samozvaného generála
Rona Zacapy v hostinci U Hrocha**

V hostinci U Hrocha posedávají v oblacích kouře zasmužilí štamgasti, na stole mají před sebou püllitry s opadlou pěnou a lístky pozvolna se plnící čárkami. V den, o kterém bude řeč, jsem dopsal sbírku. Byla do posledního písmene hotová, neměl jsem pro ni pouze název. Ze samé radosti jsem přítomným poručil frřana rumu; a když rum, potom guatemalský Ron Zacapa. Doudera rundu otočil a po něm Lím a Klement a Brádek a Kirschner a Mencl a Čada a Hrazdíra a Neduha a Kodet a Laurin a Šmoranc a Marvan, a to bylo rund nepočítaně, spočítal nám je až hostinský. Zaplatili jsme a podívali se smutně do svých peněženek. Byly dočista vyrabované. A sbírka má teď konečně už i název.

Scrabble

Když U Hrocha dojde pivo a hostinský musí do sklepa narazit nový sud, Hrazdřira s Kirschnerem si čekání krátí hrami. Na mariáš jsou příliš hloupí a na kaufcvik zase moc chytří a tak na stole rozložili písmenka.

	S	T	A	R	O	B	R	N	O					
						U								
				R	A	D	E	G	A	S	T			
						V		A						
						A		M						
	K		Z	U	B	R		B	R	A	N	Í	K	
	O							R					R	
	Z			P				I					A	
	E			R	E	G	E	N	T				K	
P	L	A	T	A	N			U					O	
				Z				S	V	I	J	A	N	Y
				D							E		O	
	S	T	A	R	A	M	E	N			Ž		Š	
				O							E			
				J		M	A	T	U	Š	K	A		

Liszt a Wagner... v Piešťanech

2.

Valpurte!

3.

Cafúre!

C
afú

Rigodon

Přemýšleje, proč jsem za název své recenze zvolil titul původního vydání úplně jiného jeho díla (poslední části *Německé trilogie*) a proč jsem je jí sepsání tak dlouho odkládal, doznávám, že motivací mi patrně byla jakási mnoho-
vrstevnost textu **Louise Ferdinanda Célinea**, již bychom ovšem našli také jinde než ve **Féerii pro jindy I** a **Féerii pro jindy II**, která ale tam, kde – řekněme – namísto pozastřeného příběhu nastupuje rytmus, nabývá na významu a zřetelnosti.

Což je koneckonců dáno také okolnostmi (nikoli jen čistě uměleckými), za nichž jmenovaná dvojice děl (u nichž snad můžeme hovořit o románech – jako bychom stejně dobře mohli Mé svědectví... také pokládati za román a Zapomenuté světlo za novelu) vzniká. Louis Ferdinand Céline (jinak lékař Louis Ferdinand Destouches: 1894–1961) patřil ke konzervativním kritikům francouzské meziválečné politiky sociální, národnostní, ekonomické i zahraniční; což jej po ekonomické krizi počátku 30. let a těsně před 2. světovou válkou přivádí do blízkosti fašismu a nacistického antisemitismu. (Takovéto názory jsou obsaženy v řadě rozsáhlých pamfletických textů, které v tomto období píše a vydává: podobnost s Jakubem Demlem – až na absenci náboženské víry u Célinea – není tu věcí nahodilou.) Ač nebylo lze doložit pozdější jeho kolaboraci s Němci okupujícími Francii (včetně Paříže, kde Céline bydlí na svazích Montmartru), dostává se našemu autorovi výhrůžek, ostouzení a odsouzení nikoliv jenom od členů krajní levice (Aragon, Vailand), ale také od autorů tábora degaullistického, ano také od tvůrců duchovně orientovaných. Ve chvíli, kdy je jeho první nakladatel zavražděn v pařížských ulicích a je-

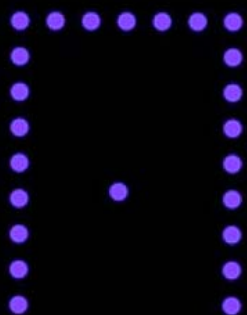
mu samotnému je několikrát vyhrožováno podobným skutkem, opouští Francii přes německý sever do Dánska. Zde je později na žádost francouzské vlády zatčen a internován (v poválečné Francii zatím zbaven občanských práv a valné části majetku). Zažívá v dánském vězení několikeré trauma osobní i nemalé zdravotní problémy (tematizované v první z Féerií) odpovídá na tuto výzvu nikoli pouhým pamflem a invektivou, ale svrchovaným uměleckým dílem, v němž nabízí velké prozaické epice nové možnosti a od nějž čeká slušné přijetí od čtenářů i kritiky.

Toho druhého se mu dočkává (ačli Célinem nepřiznaně), čtenáři se však do knižkupectví příliš nehrnou. Myslím ostatně, že přes kongeniální český překlad Anny Kareninové (domýšlející české varianty Célinových novotvarů, dodržující mnohostrannost básnickovy řeči i její rytmus) a jí připravený poznámkový aparát nejsou námi zkoumaná díla bezesbýtku každému (českému recipientovi) otevřena.

Stran recepce Féerií ve Francii doznávám, že na vině jistotně mohla býti poněkud problematická autorova pověst. U nás však; a dnes? V časech postmoderních, jež Céline svým psaním předjímá a připravuje? Právě však pro ono předjetí budou jeho práce mnohemu kamenem úrazu, neboť se může stát, že pro soustředění se na jednu z vrstev zapomene na ty ostatní.

Myslím, že u obou Féerií to může být rovina pamfletická a klíčová, vášnivá odpověď na domnělé či vykonstruované žaloby, příkoří, na strádání v mlýnici malých dějin rozhybané téměř nekontrolovatelným totem dějin velkých, na pronásledování a věznění, nemoc (v první z Féerií) či spojenecké bombardování Paříže (v druhé; jíž *dění se až*

LOUIS FERDINAND CELINE FÉERIE PRO JINDY II

ATLANTIS

na výjimky časově předchází oné první). Už jenom potřeba jména přátel i protivníků šifrovat a jich tvářnost karikovat (do podob surreálně hypostazovaných) nás ale upozorňuje, že máme co do činění s realitou fikční, více s uměleckou prózou než svědectvím, více se slovem umělcovým než s odpovědí nactiutrhačům či rovnou se žalobou proti těm, kdož takto činí (znovu zde – v české paralele – připomínám Jakuba Demla s jeho Zapomenutým světlem).

Domnívám se, že dobrým vodítkem se nám může stát tvrzení Anny Kareninové: „Louis Ferdinand Céline svému stylu říkal „má hudba“. Využívá v něm možnosti jazyka jako hudební skladatel možnosti nástrojů.“ – A do takovýchto možností patří nejen vztah označujícího k označovanému, literárního textu ke světu za okrajem papíru, vazby intertextové, ale také a především

rytmus a obraznost řeči: ty, jak naznačeno výše, nahrazují (ne-li vytěšňují) mizející složku příběhovou – to, co se děje, odehrává se proměnou řečového proudu a básnických obrazů jím / v něm vytvořených.

Návraty určitých motivů a postav (nikdy ale bez současné jich transformace) udržují kompaktnost celku tím, jak *drží, nesou a zrcadlí* vše proměnlivé a jiné. (Tu mne napadá, že něčeho podobného bychom se nadáli například v prózách našeho Jaromíra Typlta.) Od reálné a osobní motivace se velmi záhy dostáváme k surreálným proměnám věcí, postav a scénérií; proměňám ovšem takovým, pod nimiž tušíme (jako pod vypouklým totiž zvětšovacím sklem) rysy a vlastnosti původního látkového zdroje Célinova spisování.

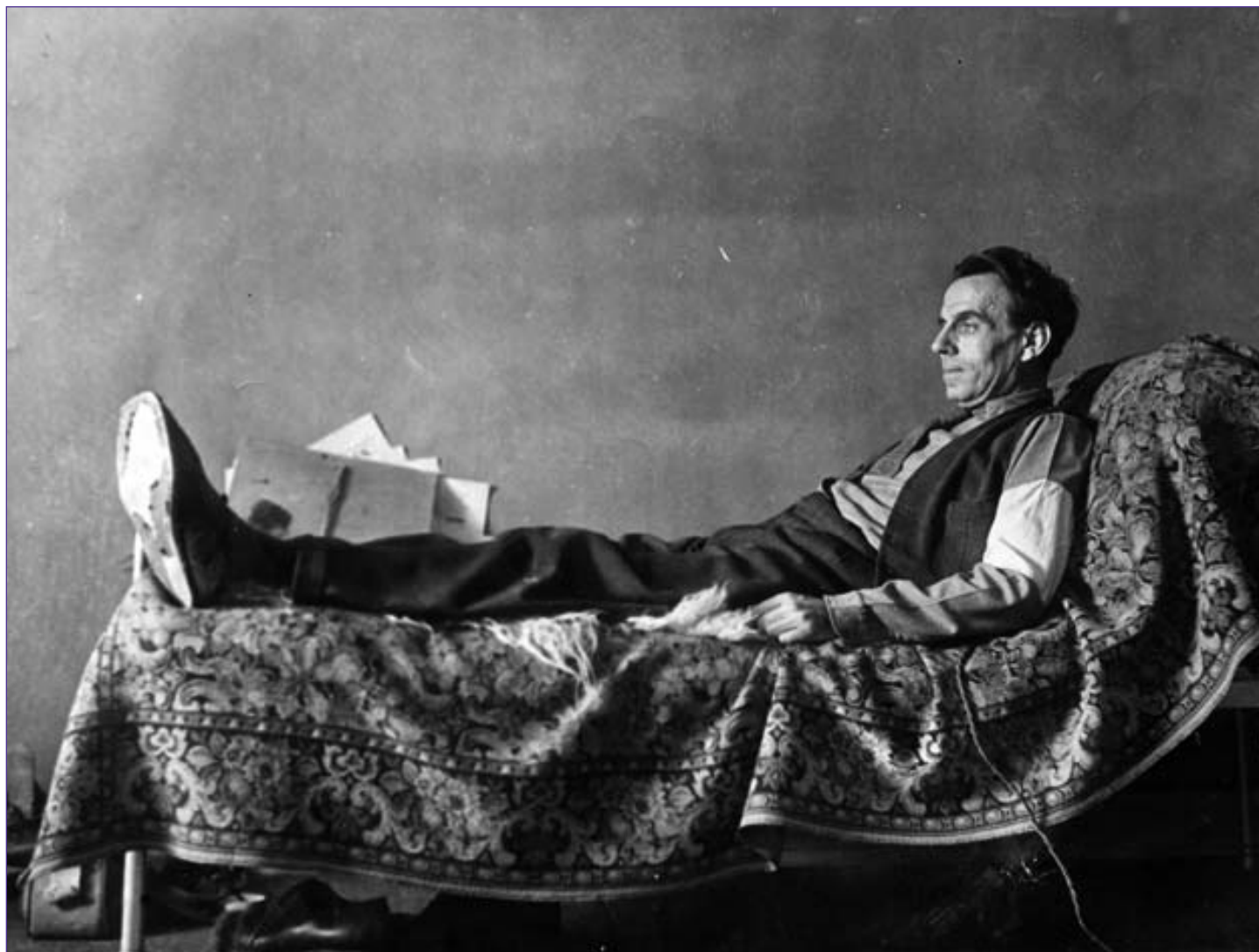
Ač vzniklé mezi léty 1946–1954, stalo se mi četbou stejně nesnadnou jako zába-

vnou (například i tím, kterak vidím autora odkládati efektní možnosti dalšího rozvedení textu ve prospěch jazykově i obrazně složitějšího – totiž významově více nasyceného – podání). Velký dík patří však také nesnadné, věru že *tvůrčí* práci překladatelčině. Dlouho jsem tohoto Céline četl, ještě déle nad ním *špekuloval*. Snad se nerozplyne jako dým nad rozbombardovanou Paříží!

Ivo Harák

Louis Ferdinand Céline: Féerie pro jindy I, Atlantis, Brno 2011, 1. vydání, náklad a cena neuvedeny, 196 stran

Louis Ferdinand Céline: Féerie pro jindy II, Atlantis, Brno 2015, 1. vydání, náklad a cena neuvedeny, 308 stran

Čteme si

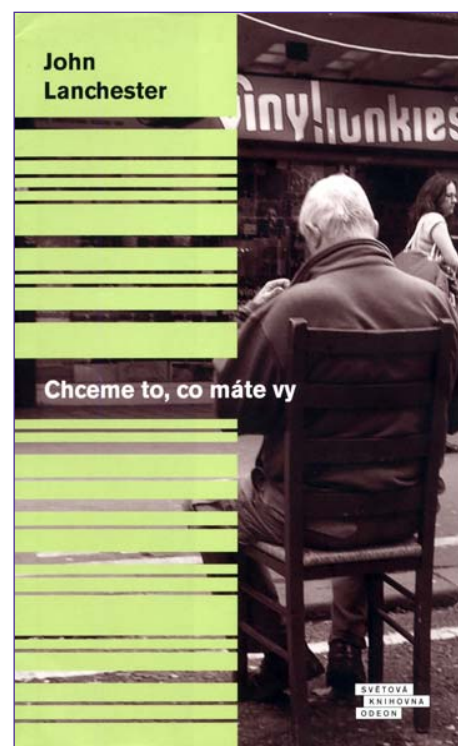
žeme dnes volně, přeneseně chápat i jako jeho vlast a exil, tedy stav, s nímž se nikdy zcela nevyrovnal. Kniha je doplněna vyčerpávající bibliografií: knižní vydání, články v časopisech a sbornících, korespondence, překlady atd.

Tomáš Kubíček: *Dvojí domov Jana Čepa* (Host)

Objevná monografie o Janu Čepovi (1902–1974), českém prozaikovi, esejistovi a taky výtečném překladateli, je založena na analýze povídkové knihy *Dvojí domov* (1926). Texty, jež prošly dalším pozdějším vývojem a které byly mimořádně vyžralým debutem, jsou východiskem k pochopení Čepovi poetiky a jeho místa v české literatuře. Z jednotlivých zkoumaných „okruhů“ (čas, vypravěč, esej, prostor, postavy, svět atd.) autor dokladuje, že Čep překračuje onu obvyklou nálepku ruralista, že jeho tvorba byla důležitým hlasem katolické literatury (její proměny), ale i modernistického „kvasu“ první republiky. Čepův původní dvojí domov, tedy život zde na Zemi a domov nadpozemský, věčný, mů-

tu ubytoval nadějněho fotbalistu ze Senegalu Fredyho Kama a jeho otce... Filmaři by z toho udělali mnohadílný seriál. John Lanchester o tom více než 500stránkový román, v němž je ve 107 krátkých kapitolách všechno, co dnes hýbe „západním“ světem. Terorismus, přistěhovalectví, riskantní bankovní operace, fotbal, postmoderní umění, ceny nemovitostí. Ve zkrácené verzi: politika & peníze & láska. O dob Shakespeara se vlastně nic nezměnilo.

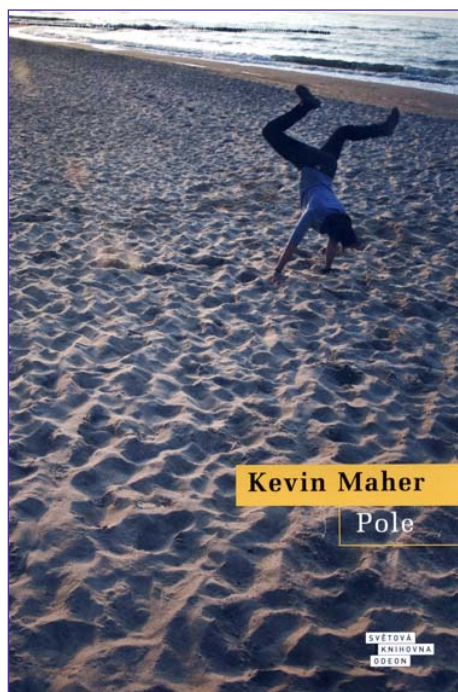
John Lanchester: *Chceme to, co máte vy* (Přeložila Věra Klásková. Odeon)

Ulice Pepys Road a její obyvatelé nebo ti, kteří tu pracují. Na dobré londýnské adrese žije bankéř Roger s rodinou a zaměstnává maďarskou au pair Matyu. Opravy v bankéřově domě či v domě Petunie Howeové provádí polský zedník Zbigniew. Bydlí tu a provozuje obchod Ahmad Kamál z Pakistánu a jeho bratři. Petunii občas navštěvuje vnuk, který je v uměleckém světě znám pod jménem Smitty. Jeden dům patří i právníkovi Michaelovi, ten

Představme si, že by jednou z rovin románů, jejichž hlavním hrdinou je chytrý a vnímavý sígr (třeba Poláčekův Petr Bajza), byla aktuální politická

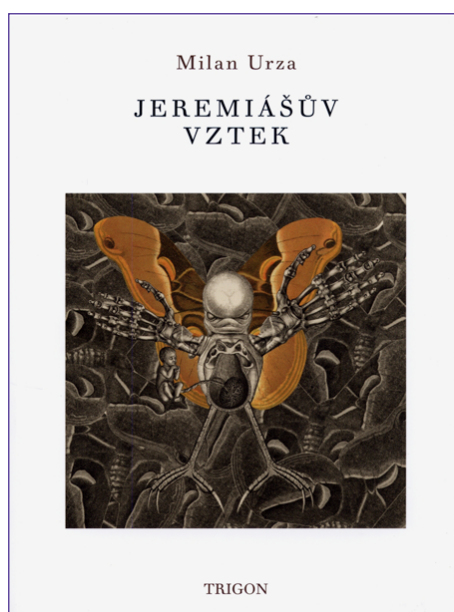
(Šofar četl)

a hospodářská situace v tom kterém státě. Irsko poloviny osmdesátých let takhle popsal novinář Kevin Maher. Jim Finnegan (o odkazu na Joyceho *Plačky nad Finneganem* můžeme jen spekulovat) má pět starších sester a prožívá všechny obvyklé strasti i radosti odpovídající věku končícího dětství. Zábavné a vtipné vyprávění. Jima opakovaně znásilňuje kněz, který je pro katolickou komunitu neotřesitelnou autoritou. Bigotní náboženská společnost propojená s irským nacionalismem, pokrytecká ve vztahu k sexualitě, k rozvodům, k antikoncepci, není schopna vnímat signály, že je něco špatně. Alkohol, IRA, popová kultura, chaos v hlavě, gayové, Londýn jako město satana, boj dobra a zla. A přitom pořád zábavné a vtipné vyprávění...

Kevin Maher: *Pole* (Přeložila Alice Hyrmanová McElveen. Odeon)

Biblické téma v české literatuře je příjemné oživení, zvláště když je přeneseno do současnosti. Bigbíťák Milan Urza (1983), člen několika hudebních formací, si vybral jednoho z nejdůležitějších starozákonních proroků... Proč asi? Jeremijáš, kritik systému, přesto plný naděje, to je ideální hrdina jak pro minulost, tak pro současnost. Vždycky stojí mimo obec, je pro většinu černou ovci, a zároveň pro menšinu ideálem. Urza k tomu navíc umně přidává další rozměry: přirozenou sexualitu, probuzenou ve chvíli hrdinova narození, a vyvrženost hendikepovaných. Výsledkem je groteskní morytát nebo novodobý gotický román nebo angažovaný text o nesnášenlivosti. Různočtení možné (nutné). Každopádně kniha výrazně převyšující většinu české prozaické tvorby. S kolážemi Pavla R. Vejrážky.

Milan Urza: *Jeremiášův vztek* (Trigon)

Jima opakovaně znásilňuje kněz, který je pro katolickou komunitu neotřesitelnou autoritou. Bigotní náboženská společnost propojená s irským nacionalismem, pokrytecká ve vztahu k sexualitě, k rozvodům, k antikoncepci, není schopna vnímat signály, že je něco špatně. Alkohol, IRA, popová kultura, chaos v hlavě, gayové...

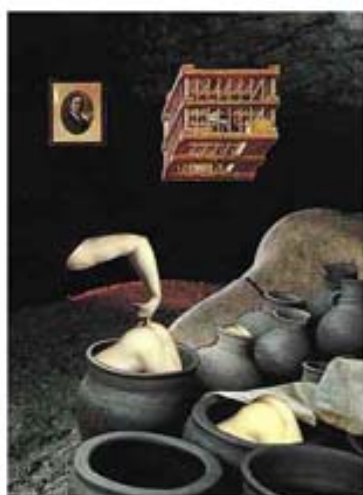
n
igrom
an
+

Psychoanal

Michal Šanda

Bsychoanal vznikl roku 2000 v rámci časopisu Kulturní magaZlín. Tehdy patřil mezi první projekty vytvořené pro internet vůbec, z dnešního pohledu se svou jednoduchostí jeví, jako by vypadl z virtuální banánovky.

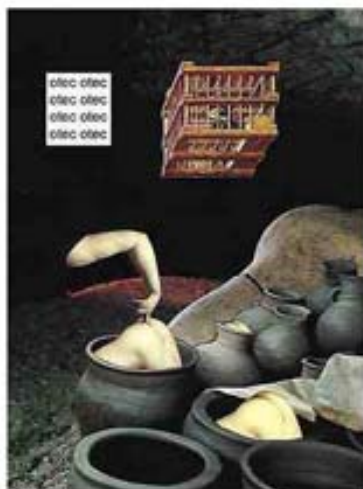
<http://magazlin.zln.cz/sanda/index.htm>

Psychoanal

142 x 99 cm, olej na plátně
sign. M. und Freud

Čili Morytát o mordu spáchaném v pátek
po sv. Engelbertu l.p. 1902 uprostřed schwarzenthalských rašelinišť
pod Medvědí skalou.

Otcova fotografie v ozdobném rámu visela nad komodou u okna příznačně hned vedle klece s nadívaným tetřívkem. Despotická tvář s ostře řezanými rysy a zakaboněným obočím. Uhrančivé černé oči jako by i v otcově nepřítomnosti dohlížely na dění v domě. Tyto oči skrz mířidlo pohlédly na mušku na konci hlavně brokovnice a zacílily na tetřívka tokajícího na pasece. Svou trofej potom otec vlastnoručně s obřadnou pečlivostí vycpal žemlovou nádivkou. Z vrbových prutů jimiž mne častoval bitím, vždy když jsem dřevěným grošákem vyryl šmouhy do parket, stloukl pro tetřívka klec. Dusivá vůně koriandru přidaného do nádivky linula se z klece domem dětství mého.

Co onen

nebohý

tetřívek

v kleci,
jsem si připadal.

Nejfafnovější hlina složená v borkách v rohu dílny označena byla hraběcím pečetidlem a určena ku vykroužení servisu 75 talířů, džbánů a mís, po 8 krejcarech za kus. Namísto omáčnicku však pod hrubýma rukama otcovýma, pojednou chvějícíma se jak křídla motýla, z hlíny vyvstala má matka. S ještě vlhkou než ji vložil do rozžhavené pece vypálit, se s ní pomiloval. Křičela. Snad rozkoši. Křičel bych býval i já. Leč přitisknut k špehýrce dveří neodvážil jsem se ni vzdechnouti.

Za úsvitu 3. listopadu 1902 vydal se z šumavských samot na Rossbachu Gustav Prädinger přes hřeben Zwieselbergu směrem na Cazov. V Cazově byl spatřen naposled. S krosnou plnou hrnčířského zboží měl namířeno na trh do Volar. U kapličky za Cazovem odbočil do lesních houštin na starou pašeráckou stezku vinoucí se po úbočí Spáleného vrchu a dál přes schwarzenhalské bažiny. Místa, kde v dávných dobách byly přes močál položeny hatě, nejsou ovšem zanesena na mapách. Toto tajemství střeží se a předává z generace na generaci. Šikmé podzimní slunce prodíralo se šerem. Z mlžného oparu nožily se strašidelně vyhlížející vybělené kostry smrků a borovic, jejichž kořeny zachvátila do spárů bezedná mokřina, když Gustava Prädingera uprostřed vlnícího se slatiniska dostihl jeho osud. Velebným tichem třeskl výstřel. Sprška broků z pušky s níž na nedaleké pasece kdysi skolil tetřeva rozervala mu život na tisíce hliněných stěpů. Skrz ucho džbánu krvácejícího na jinovatku postřibřeném rašelíníku vrah předlouho umlčovaným hlasem zvířecky zařval vstříc vrcholům hor. Z poslední špetky prchajících sil nadzdvihl se Gustav Prädinger:

"Jsem mrtvéc, ne hlušec," byla poslední slova nebožtíkova. Na upomínku mordu byl do Medvědí skály vytesán prostý kříž. Dnes je v zvětřalé žule čitelné pouze torzo nápisu pod křížem, omlété dešti a sněhem: Es ist Vollbracht.

Urousaný a uondaný přijda domů onoho dne, kopytem dřevěného grošáka urazil

jsem zámek od klece. Na to by vzlétl byl tetřev

však příliš nadit.

Pod přísným dohledem očí na zažloutlé fotografii v ozdobném rámu nad komodou přešoural se přes pokoj ke kurníku na dvorku napást se zrní od slepic. Zul jsem zamačené galoše a obul si otcovy pantofle. Uhlíkem z pece rožnuv jeho meršánku, uveleben v jeho fotelu, zpoza rozevřeného Prachatitz Tagblattu rozkázal jsem matce: "Postav na kávu!"

Kafemlejnek aneb Psychoanal čili Morytát o mordu spáchaném v pátek p

Vražda hrnčíře Gustava Prädingera z Rossbachu zůstala neobjasněna. Meldung o pachatelích adresujte: Revierinspektor [Michal Schanda](#), hejtmanství Volary. Poštovné hrazeno erárem.

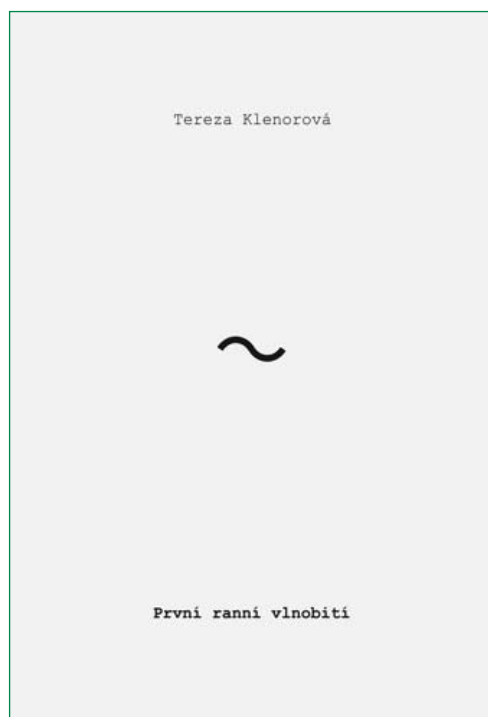

n
igrom
an
t

Zeměpis

Tereza Klenorová

Tereza Klenorová
(1990, Česká Lípa)
vystudovala obor
Sociální práce,
sociální politika na
Filozofické fakultě
Univerzity Karlovy.
V současné době
studuje magisterský
program Sociologie
a solidární ekonomie
na Université Lille 1 na
severu Francie. Mezi
její dosavadní literární
úspěchy patří první
cena v soutěži
Nezvalova Třebíč
v roce 2015.
Publikovala v literárně
kulturním časopisu H-
aluze a na svém blogu
vesnu.tumblr.com. Žije
střídavě mezi Prahou
a Francií.

#kampa

řeka rozpúlila naše srdce
běžíme do terče noci
voní to bahnem

svlékla jsem pečlivě utaženou vázanku a zamotala se do otvoru pro hlavu
oblečení plesklo o mlčící travu
/raději nic nenamítala/

tvoje diamantová záda se leskla ve tmě
dělám že nic nevidím

jeptiška odvrací zrak

#zeměpis

děšivé zvuky litosfér
poloostrovy nás
jsme mapa bez oceánu

/buší mi srdce a Ty's asi zapomněl/

slunce se mi schovává pod sukni
spolkla jsem ho k snídani spolu s jablkem poznání
kompot odcházejícího rána

#svatý jan nepomucký

pod peřinou z labutího peří
natahujeme krky
za oknem prosvištěla straka
rozřízla napříč tvoje leknínové mlčení
smutný parník na vltavě rozráží nepatrné vlny
nořím prsty do zlaté prohlubně

#kaktus

připadalo ti legrační jméno karim lasri
ležel ti tehdy v klíně
se zapálenými lýtky si odtančila do vedlejšího pokoje
nepolíbila's ho prý kvůli mně

//

odstříhla si mahagonový nedorost
vyrostl ti místo hlavy kaktus
znovu skládáš zbořené komínky karet

#slon

tmavomodré usínání okolo sloní paže
horce oddychuješ
prohnutá záda jako luk
lepí to

jenže

za městem se nenachází moře
a není kde se svlažit

takže

vpisuju do nebe tiché díry
a troubím chobotem

#čaj o páté

nevěra
chutná
po neslazeném ibiškovém čaji

mlčky přejíždím jazykem po zpuchřelém patře

nevěra
chutná
po kovové lžičce smočené ve dvou šálcích

#vana

rozmazané řasy uprostřed vany
dotečky skrčených kolenou
černé obtisky v pohublých tvářích
paruka na promočené rohožce

karma přehluší pocity viny

ze zbytků spálené kůže
srolovat náznak lásky

světlíkem táhne morálka přicházejícího rána

Ve vršovické kavárně Zenit pokřtila 2. září Tereza Klenorová svou debutovou básnickou sbírku První ranní vlnobití.

Škoda rány, která padne vedle Jan Ježek

Ten plot už dlouho nevydrží. Uvědomil si to v okamžiku, když mu těsně kolem hlavy proletěla umělohmotná sedačka. Chlápek, co ji hodil, měl mušketýrskou bradku, holou lebku, a nepřičetný výraz. Jelikož se zbavil místa k sezení, lomcoval drátěným pletivem o sto šest. Nebyl sám. Tohle nevypadá dobře, řekl si, a chtěl své obavy sdělit důchodci, který ho po celý první poločas oblažoval výkladem historie klubu a stížnostmi, že ti dnešní čuťalísto stojí za hovno. Jenže stařík měl sice

sešlé tělo, ale výborně vyvinutý pud sebezáchovy, protože jeho kárované sáčko viděl mizet v davu, jak spěšně opouští sektor hostů. Normální lidé vyklízejí pole. Typické. No, nejvyšší čas sbalit kopačák, a vypadnout. Než přešel od myšlenky k činu, plot povolil. Mušketýrská bradka si ho zřejmě vybral jako cíl svých frustrací, protože nekoukal napravo nalevo, a hnal se přímo na něj. Nikdy nebyl silný v improvizaci, takže udělal první, co mu přišlo strategicky nejlepší. Uskočil o řadu níž. Mušketýr však oplýval buldočí zarputilostí. Provedl skok plavmo, s úmyslem povalit soupeře na zem s co největším destruktivním efektem. Kdyby neudělal krok navíc, tak by mu to vyšlo. Takhle ho trefila jen hromotlukova paže. I to stačilo, aby ztratil rovnováhu, a s bolestivým heknutím se složil mezi sedačky. Ulička vedoucí k turniketům však nebyla daleko. Vyškrábal se na nohy. V útěku mu zabránila pevně utažená kravata ze svalnaté paže. Před očima mu defilovala tetovaná lebka v plamenech. Přátelsky se na něj šklebila. Uvědomil si, že není čas na hrdinství. Zatnul pěst, a vši silou praštil útočníka do rozkroku. Ten vydal velice uspokojující zakvičení. Sevření povolilo. Vyholený mušketýr měl najednou úplně jiné starosti. Nebyl sám. Sotva se zbavil jednoho

Valenta se podobá Barnabášovi, Barnabáš Valentovi Josef Šíšo

Valenta by si rád nabrnknul nějakou roštěnku. „O co snazší mají život takoví hráči na strunné nástroje,“ pomyslel si, „nebo kdyby mě rodiče dali vyučit řezníkem či alespoň uzenářem, aby pak identifikovat vyhlédnutou oběť bylo o něco snazší, ale to ne,“ a Valenta proto potají nevražil na celý svět, jen ne na svého psa Barnabáše.

Už si jen mlhavě vzpomínal, kdy ho našel v oddělení parfumerie pro psy, jak simuluje maketu, jen aby nemusel ven do mrazu. Barnabáš už byl na světě tak dlouho, že ho občas Valenta škádlíval otázkou, zda již nepřesluhuje. Dlouhá léta, která spolu prožili bok po boku, měla nutně za následek, že se jeden druhému podobali čím dál víc, a to nejen svými fyziognomiemi. Takový Konrad Lorenz by jen tiše zájmal nad jasnožrívostí své teze o tzv. autodomestikaci člověka. Když kupříkladu Valenta flirtoval na ulici s jakousi paní Tajčovskou, Barnabáš – vyslechnuv snůšku sladkých nesmyslů z obou stran – jen po vzoru Valenty kroutil očima, ale posléze je obrátil v sloup. Všimavá Tajčovská spěšně námluvy ukončila s tím, že „takovejch může mít“. „To bylo na mě?“ zeptal se Valenta Barnabáše a ten jen rezignovaně mávl packou, přikývl, a když k němu byla Tajčovská už zády, tak ač měl všechny prsty

na tlapkách stejné velikosti, alespoň se pokusil o lascivní gesto, prý hojně používané již od dob starého Říma. Jindy zas, když stál Valenta u pokladny, mu pokladní špatně vrátila, načež Valenta temně a s takovou autenticitou zavrčel, že mu žena za pokladnou v úleku vtiskla do dlaně s koktavou omluvou o sto padesát dva korun víc.

Jednou si Barnabáš přinesl z venku stehenní kost, se kterou obratně žongloval, střídavě si pobrukuje cosi, co znělo jako vietnamská lidová, a pohvizduje si monotónně, aby vzbudil zdání čehosi rutinního. Valenta, ač zběhlý student medicíny, byl stále zběhlý v anatomii a hned určil, že jde o kost lidskou, ale řekl si, jen ať si kluk pohraje, jedna stehenní kost sem, jedna tam, vždyť nehoří. Jen tak v duchu tipoval, kdo se o ni přihlásí. Kdyby Tajčovská, tak by jí kost vrátil a vpálil by jí, že takovejch kostí může mít.

Ta kost patřila Nguyenovi, původem z daleké Asie, který nejen že nepropadl pa-

nice, když zjistil, že mu chybí stehenní kost, ale na jeho tváři se rozhostil všeobíhající a nicneříkající asijský úsměv. „Teď vám, čecháčkové, zbořím váš obrozenecský mýtus – nejen český ručičky jsou zlatý, ale i ty vietnamské: poradily si v deltě Mekongu, poradí si i teď,“ pomyslel si a zručně si implantoval starou pumpičku od svého ještě staršího kola. Lidé z okolí si na to časem zvykli, jelikož člověk si zvykne i na šibenici, byť jednorázově a definitivně, a kdykoliv ho potkali, tak se ho neptali, jak mu dupou králíci, nýbrž jak mu šlape pumpička. Starší ročníky preferovaly „hustilku“.

Jelikož každá koloritní volovina je transkulturní a nadmíru chytlavá, jen se recipientovi z druhé kultury může jevit coby pitoreskní anomálie, což platí nejvíce o našich spoluobčanech z matičky Prahy, nemohl si po čase ten, kdo se zatoulal do hlavního města, nevšimnout, že leckterý obyvatel Braníka si na klinice plastické chirurgie nechal vyměnit jednu ze svých končetin za pumpičku a při nedělní promenádě po nábřeží si s ní vyšlapuje, syče při došlápnutí jak vypouštěný balonek. Věc došla tak daleko, že před každým představením v divadle hlas z amplionu požádal diváky, ať si nejen vypnou své mobilní telefony, ale aťsi také ucpou šlahounek. Vlivem tohoto kvazimódního vrtochu zmizely z prodejen kol pumpičky, zatímco stehenní kost člověk sehnal pod rukou za babku. Jo, tak daleko to došlo.

Valenta se bál, že umře, nezanechav za sebou stopy, a půjde tak ve šlépějích všech těch „zbytečných lidí“ tak, jak je líčí ruská klasika. Vědom si teze profesora Stanislava Komárka o tom, že věc sama je ničím, její „mediální obraz“ vším, v duchu přemítal, jakému že televiznímu kanálu svěří své znesmrtelnění. Výběr byl nasnadě: veřejno-právní versus soukromý, leč v dnešní době, napadalo ho, jeden za osmnáct, druhý bez dvou za dvacet. Kladl si otázku, zda po té nesmrtelnosti opravdu touží. Že by se šel zeptat Tajčovské? Ta by mu řekla, že podob-

ných existenciálních otázek musí denně zodpovědět ve svém krámku se zavařovacím zbožím nepočítaně, většinou třicet šest. Zadíval se na svou neskromnou knihovnu: tam někde přeci musí být odpověď... Jako by osvěcen duchem svatým, vyndal si Řezníčkova Zvířata a začal jimi listovat. Za oknem prudce zabrzdilo auto, ale stihlo to, poněvadž se ozvalo úlevné vydechnutí Nguyenovy pumpičky. Valenta vykoul a viděl, že auto zabrzdilo přesně 85 cm před Nguyen-

nem. „To je znamení,“ pomyslel si, popatřiv s barokně devótním výrazem ve tváři kolmo k nebi. Nalistoval stranu 85 a dal se do čtení: „Je třeba podporovat touhu,“ vyjádřil se baron Wilkney. „Po čem by moji sedláci toužili, kdyby měli všechno? V životě jde o to, po něčem stále toužit...“

„Tak jo,“ řekl si nejdřív pro sebe, pak ještě jednou směrem k Barnabášovi, „nechme věci tak, jak jsou. Po čem bych pak toužil.“ A obrátil list.

PRÁVĚ VYCHÁZÍ
nové znamenité dílo obrazové
ZE SVĚTA ZVÍŘAT.
MŽIKOVÉ FOTOGRAFIE DLE PŘÍRODY.
Slovem doprovází prof. Boh. Bauše.
JEDINÉ POPULÁRNÍ DÍLO TOHO DRUHU
PRO DŮM A ŠKOLU.

Celé dílo v 16 sešitech
o 12 obrazech.
Sešit za 40 kr., předplatné na
8 sešitů zl. 3.20, na celé dílo
zl. 6.40 přijímá každé knih-
kupectví, jakož i

Žádejte 1. sešit na ukázk.

Právě vyšel
sešit
za
40 kr. 1.

Nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze.

Kdo chceš peněz šetřiti kup sobě
Hraše-ovu rumovou, ananasovou trest ku výrobě
laciného, velejemného rumu.
Láhevky á 15 kr. na 1/2 litru rumu. Láhevky á 28 kr.
na 1 litr rumu.— Jedině pravá s ochrannou známkou
»orel« k dostání v drogerii **JANA K HRAŠE**
v PROSTĚJOVĚ vedle starých Kasáren.

n
igrom

an

t

**Přibij mne ke dnu
Pane pevně
Ať nevyjdu
z bytí levně!**
Miroslav Salava

Miroslav Salava s Ivanem Wernischem na nádraží ve Střezimíři. Foto Michal Šanda

Xxx

Do očí noci cvoci
Vrážejí špendlíky
Svináčci zlí a předivoci
Na kliky věší jedlíky
Všech jedovatých slin
Když již jen stín
Vyplňuje stařeny
Chcípý šerý klín

Xxx

Vyšli jsme jak Mácha smrti vstříc
Asfaltem dlouhým od Lovosic
Někdo nás potkal zpité jak svaté obrázky:
Vy hoši jste plemeno (každý byl jak vemeno)
Celé žaté od lásky !

Xxx

Vymaluji pokoj křídou
Že tu nebyli? No tak přijdou!
Rozlezou se po nábytku
Nadají mi do dobytků
Zalezou si do cukřenek
Vykálejí do peřin
Vyhltají oči mřenek
Věřím já tomu nebo nevěřím?

Xxx

Pták zalehl píšťalu Peří se sype
Vždycky je výkřik pomálu Nad přesypem
Karavana nejistě hledá svá rána
Každé prý probuzení smysl má
Ale téměř nikdo se v tom nevyzná

Xxx

Postarší stromy na pláccích
Někde se ještě potácí
Smích a křik a zvuky z bedýnek
Ve světlíku sklem bleskl plamínek
Zařinčelo nádobí a zařičela tramvaj
Šlechtnost dávno nezdobí Šalmaj
Neslyšel nikdo tisíc let
Neboť slyšet je jen co nevidět

Xxx

Třískne dveřmi na pozdrav
Nejprostší úder: tak buď zdrav
Utři si krev Pojd' dál
A zastrč si konce střev- se pousmál

Xxx

Roztlemila se kra
Bruslaři pod vodou
Jen hra
Na slepce co už nemohou
Nezbyl tu někdo živý?
Třeba jen náhodou

Xxx

Úplná tuna tmy
Hřmí
A pod Beránkem tiše
Bagry jako číše...
A to se smí?

Básně pocházejí ze sbírky V honitbě boží, kterou v roce 2010 autor nadělil sám sobě k pa-desátinám.

Nejlepší a nejlacinější žlaby
pro koně, hovězí dobytek a vepře,
roury kanálové, mísy odkapové, kameny krycí
na studně, poklopy komínové, dlaždice a tašky
cementové falcové vyrábí

Ant. Basler ve Valaš. Meziříčí.
Na skladě: 103
Cement portlandský, vápno kurovské, hlinka
bílá ohnivzdorná, trubky odvodňovací a jiné
potřeby stavební.

Cenníky zdarma a franko.

Neteř ráda čte

(Báseň od Jakuba Šofara)

n
igrom
an
t

Ba slušnou cenu nebo za odvoz
sháním starší Čtyřlístky. Jde
o čísla:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,
16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27,
28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38,
39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49,
50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61,
62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72,
73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83,
84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94,
95, 96, 97, 98, 99, 100;

101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109,
110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118,
119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127,
128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136,
137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145,
146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154,

155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163,
164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172,
173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181,
182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190,
191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199,
200;

201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208,
209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217,
218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225,
226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233,
234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241,
242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249,
250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257,
258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265,
266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273,
274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281,
282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289,
290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297,
298, 299, 300;

301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308,
309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317,
318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325,
326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333,
334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341,
342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349,
350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357,
358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365,
366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373,
374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381,
382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389,
390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397,
398, 399, 400;

401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408,
409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417,
418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425,

426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433,
434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441,
442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449,
450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457,
458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465,
466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473,
474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482,
483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490,
491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498,
499, 500;

501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508,
509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517,
518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525,
526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533,
534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541,
542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549,
550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557,
558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565,
566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573,
574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582,
583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590,
591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598,
599, 600;

601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608,
609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617,
618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625,
626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633,
634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641,
642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649,
650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657,
658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665,
666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674,
675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683,
684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691,
692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699,
700;

701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708,
709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717,
718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725,
726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733,
734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741,
742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749,
750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757,
758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766,

767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775,
776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783,
784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791,
792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799,
800;

801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808,
809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817,
818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825,
826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833,
834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841,
842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849,
850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857,
858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865,
866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873,
874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881,
882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889,

890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897,
898, 899, 900;

901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909,
910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918,
919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927,
928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936,
937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945,
946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954,
955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963,
964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972,
973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981,
982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989,
990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998,
999, 1000...

Ach, vy malé čtenářky...

ŠVÁBY

rusy a všechny obtížný kuchyňský hmyz vyhubíte jedině naším osvědčeným, jeduprostým práškem »Antiflattanem« (Rusínem) Udělte zkoušku! Sta pochvalných dopisů! Prášek nasype se na místech kde se hmyz nejvíce zdržuje, tedy kol zdi, kamen atd. a hmyz zmizí, aniž by se kde mrtvý povaloval. 1 balíček 1/4 kg za K — 70 franko proti předem zasl. obnosu

**u »Družstva Hospodář«
v Miloticích nad Bečvou.**

FRANCOUZSKÝ STROJEK

ku střihání vlasů, jemně niklovaný, se dvěma vložkami pro délku vlasů 3, 7 a 10 mm s krabičkou.

1 kus za 9 K

nabízí firma:

**Družstvo
Hospodář
v Miloticích
nad Bečvou.**

Strojek tento stal se záhy nevyhnutelnou potřebou skoro v každé domácnosti, což zajisté z důvodů zdravotních jest chvála hodno.

Výtečné břitvy »Hospodář« jen za K 2— jeden kus.

nigromant

Experimentální poezie na téma: Morální smíření, konec jedné éry

Eva Nováková

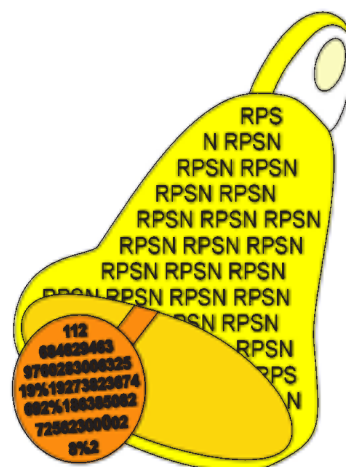
Čáp nosí?

- A) děti**
B) koblihy
C) štěstí

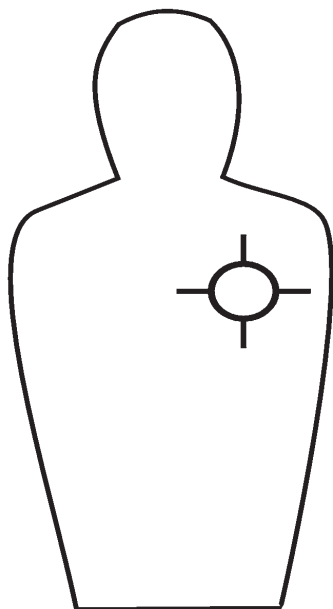
B je správně

Česká pohádka o bohatství

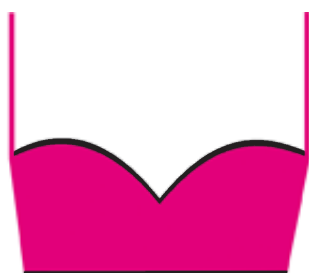

**Nezapomeň si púčiť.
Úsmev, prosím.**

Rukojmí

Chystáme se zavést: Daň za bezdětnost

klicnice.cz

**Společnice na klíč,
splňte si svůj sen.**

Kontrolní lístek

**Organizační
útvary:**

**Osobní
číslo:**

Jméno:

Měsíc:

Rok:

Neomluvené hodiny trestáme!

DEN	DOPOLEDNE		ODPOLEDNE		PŘERUŠENÍ	
	PŘÍCHOD	ODCHOD	PŘÍCHOD	ODCHOD	PŘÍCHOD	ODCHOD
1						
2						
3						

Kontrolní lístek odevzdej včas.

Mohlo by se stát,

**Kontrolní lístek odevzdej včas.
Mohlo by se stát,
že nebudeme chtít zaplatit.**

Lepší zítřek

34

Nemám rád
teplo

16

Nemám rád
déšť

-3

Nemám rád
zimu

nepřichází

t

Viagra pro ženy

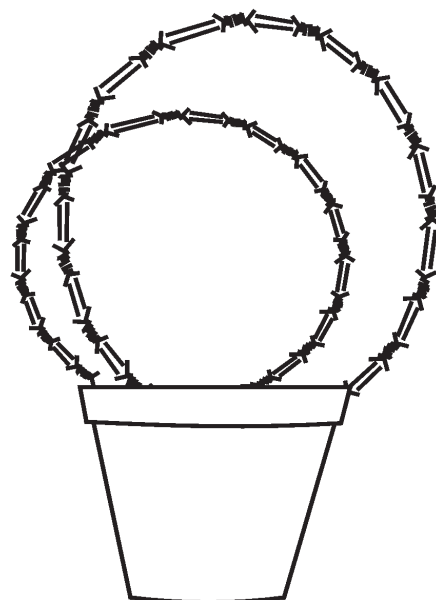
Myslím na to, jak potěšit muže.

Vražedná čísla

Zbraň, která nepatří
do rukou jednoho muže.

Zahradník

Je to víc než příležitost.
Pěstírna ostnatého drátu.
Vyvážím, ale nenapínám.

Dobré adrese pozdravení srdečné z biblioteky klementinské

Pravda, zdejší knihovník srdečně se netváří, když ofotografovává si starých knih na budoucí studium domácí blýskám tu a závěrka spouště mi hlasitě cvaká. Ale co! Taková již jest doba. Kupříkladu, kde bych byl bez automobilu? Automobil jest pro každého nezbytnou nutností. Bez automobilu nebyly by mé *Dějiny národa českého v Čechách a v Moravě*. Nikdy bych bez autáku nestihl objeti všechny desítky a stovky archivů! Podívám-li se do své bibliografie:

Staří letopisové čeští od roku 1378 do roku 1527,

Popis království Českého,

Stručné dějiny Prahy,

Okus české terminologie filosofické,

Život Jana Amose Komenského,

Idea státu rakouského,

Krásověda čili o kráse a umění knihy patery,

Zběrky ze starožitnosti československé,
Pomůcky ku poznání řádů zemských království Českého v druhé polovině XIII. století,

Přehled současných nejvyšších důstojníků a ouředníků zemských i dvorských v království Českém, od nejstarších časův až do nynějšíka.

To vše zhora nemožno bylo by napsati a vydati bez počítačů. Jenom kolik potřebných konexí na spřátelené vědce po celé Evropě získal jsem prostřednictvím Facebooku. Kam potřebuji, do hodiny přenesu se letadlem. Pokorně říkám si: to se mi to pracuje a tvoří, těžké ze všech těchto výtobytků modernosti. O to obdivuhodnější je vaše neskonale úsilí, erudice a píle, že jste završili jubilejní banánovku.

Srdečně gratuluji a v obdivu se skláním,
Váš

František Palacký

S
rch

Skoky

Foto Michal Šanda

Toto číslo Dobré adresy je kvůli jubilejní banánovce orientované směrem do minulosti, což je příležitost připomenout zaniklou obec Skoky.

Skoky, dříve také Mariánské Skoky (něm. Maria Stock) se nalézají na Karlovarsku; bezprostřední příčinou jejich zániku byl poválečný odsun původních německých obyvatel, v roce 1968 ji vodní nádrž Žlutice definitivně oddělila od okolního světa.

Skoky v minulosti prosluly jako významné mariánské poutní místo. Stalo se tak díky obrazu Panny Marie Pomocné, který podle vzoru obrazu Panny Marie Pasovské namaloval toužimský malíř Johann Wolfgang Richter. Roku 1738 tu byl vystavěn barokní kostel Navštívení Panny Marie.

Svůj vlastní uhrančivý příběh má Schöpfung hostinec, spolu s kostelem jediný dochovaný dům mezi kamennými rozvalinami zarostlými divokými křovinami. Sama v opuštěné vesnici v něm přebývala Marie Holešová. Odmítla se vystěhovat, důvodem bylo, že na hřbitově byla pohřbena její dcera Štefinka, jež zemřela v devíti letech na záškrť. V roce 1982 spadla Marie Holešová do studny a utopila se.

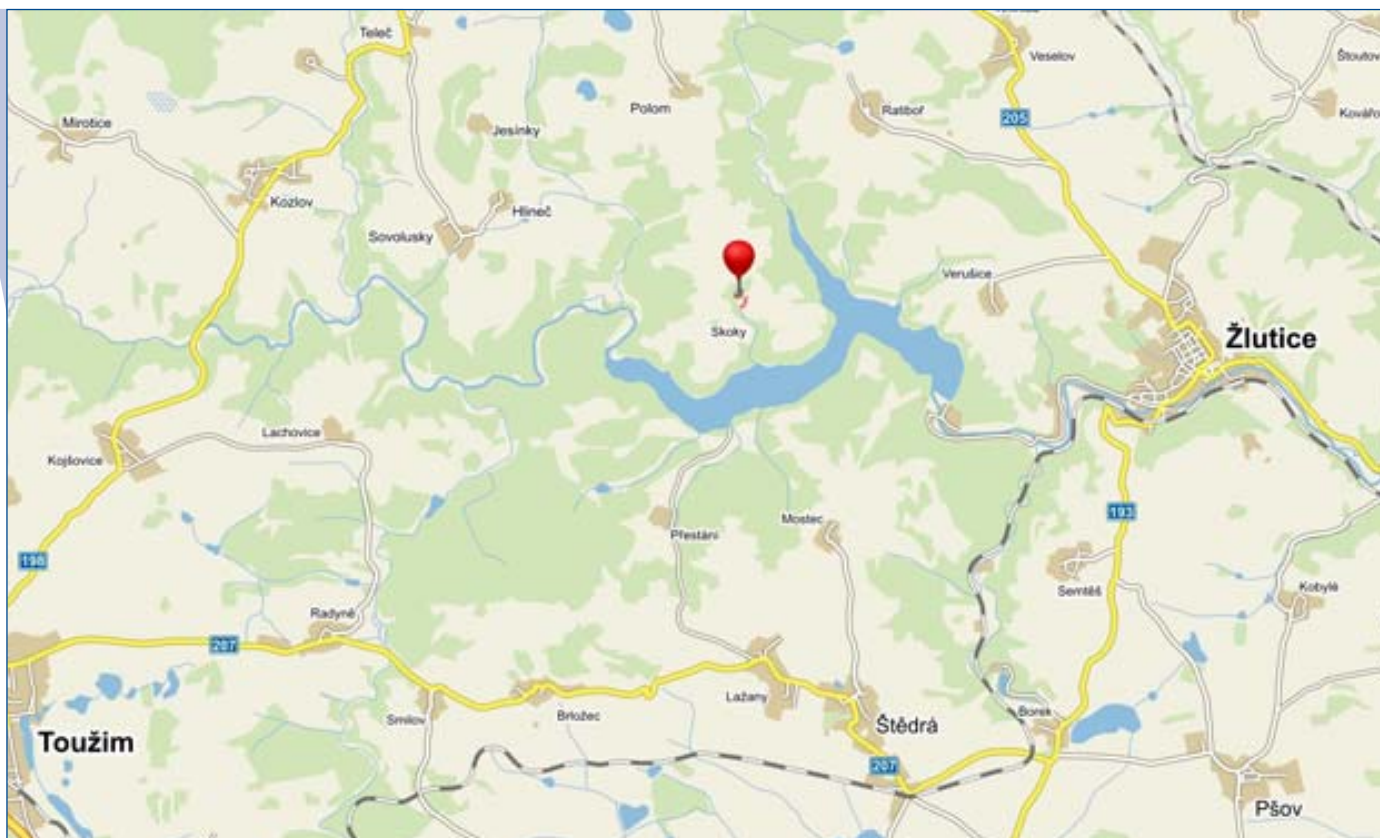
Před několika lety se Skoky dočkaly zmrtvýchvstání. Spolek Pod střechou si dal za úkol zachránit chátrající kostel, na jeho webové stránce <http://www.skoky.eu> je podrobná historická dokumentace, za pozornost stojí rovněž kalendář poutních mší a koncertů. Skoky se opět stávají významným kulturním místem. A opět se tu dějí zázraky. Tím zatím posledním prokázaným je album Panenko skákavá, nahrané v kostele triem Jana Spáleného

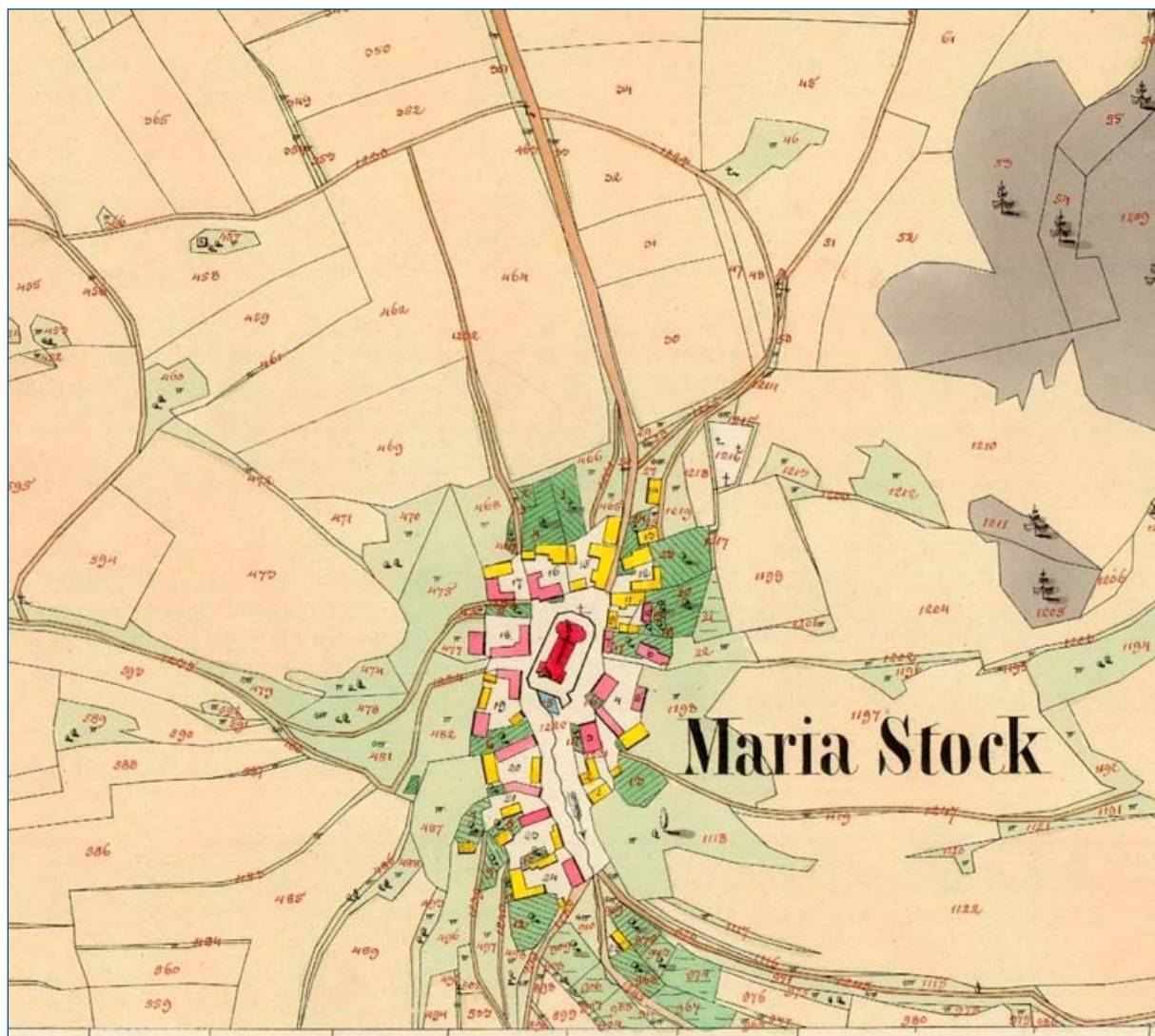
(mš)

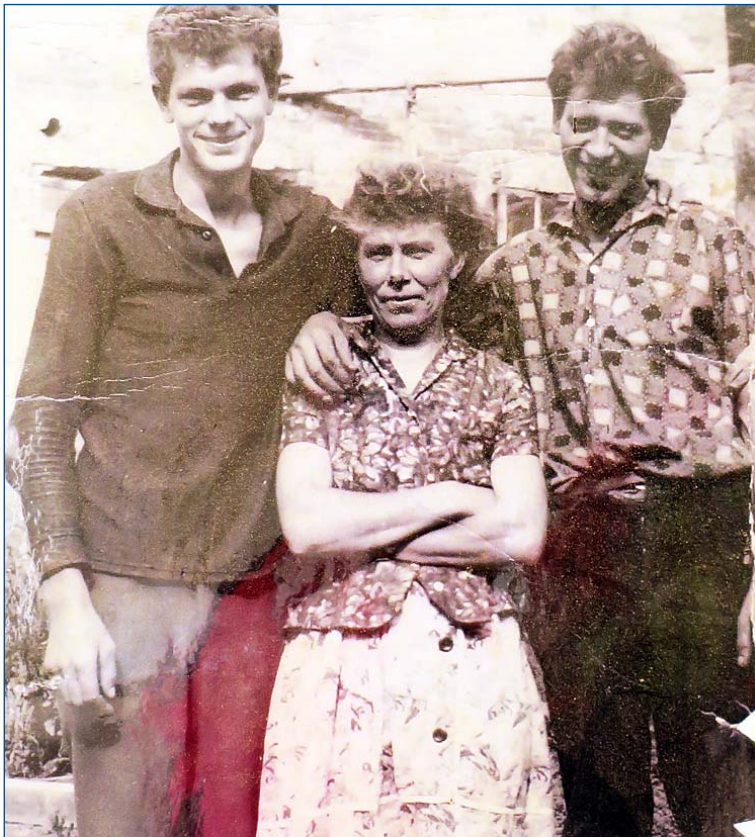
S rch

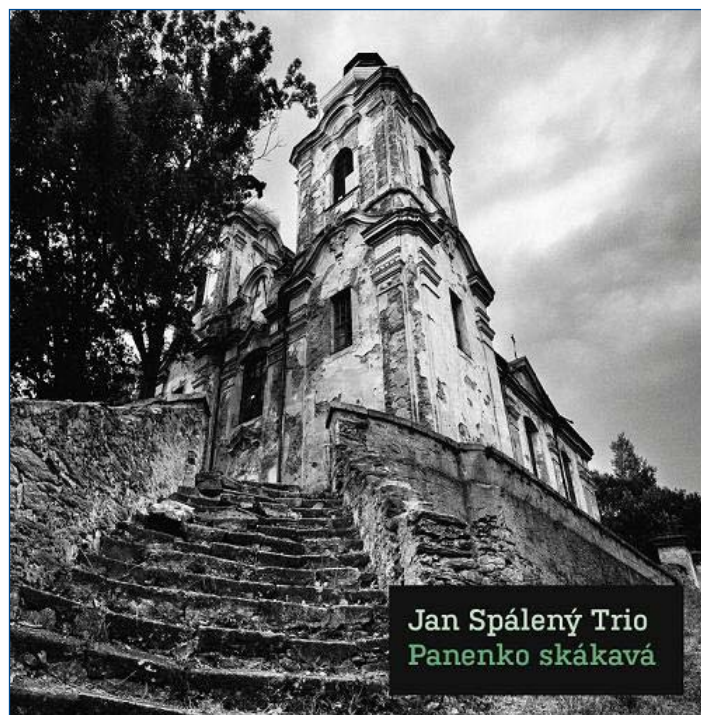
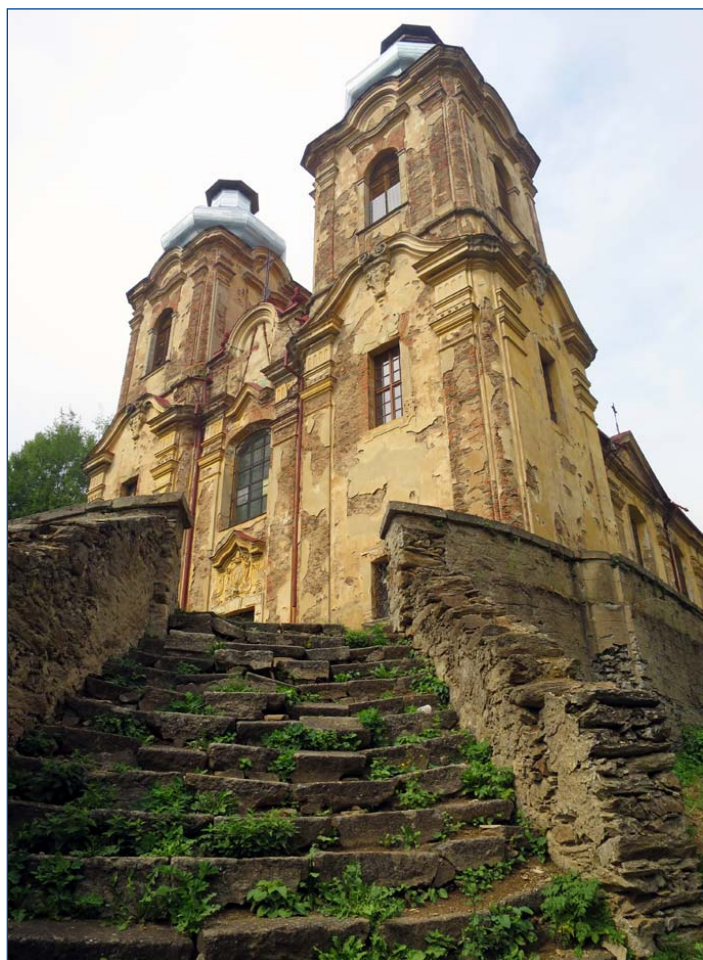
Marie Holešová se syny

Studna

Schöpfův hostinec

Jan Spálený Trio
Panenko skákavá

Jan Spálený: Panenko skákavá

Panna Maria Pomocná

V příštím čísle (vychází 1. listopadu 2015)

rozhodně nenajdete:

1/2 chleba
karton Dobré vody
3 piva
máslo
olomoucké tvarůžky
vajíčka
30 dkg šunky
sůl
banány
grapefruit
mrkev
celer
prtržel
hovězí žebro
maggi
arašídové křupky

Cementové roury.

Ant. Basler ve Val. Meziříčí,
sklad cementu portlandského, vápna ku-
rovského a stavebního, hlíny malířské,
trubek drenážních a j.

Ohnivzdornou asfaltovou
- LEPENKU -
jakož i bílou koženou červe-
nou ferroxidovou a patent-
ní, která nepotřebuje ná-
těrů, dále isolační hmota a
desky, karbolineum dehet,
ferroxid, trihranné latě, pá-
sky atd. doporučuje nejlev-
nější česká firma:
Fr. Noha, Brtnice, Morava.

Lepenkou
možno po-
kryvat i na
starý chatr-
ný šindel.
Pojistné o
tři čtvrtiny
levnější. Ce-
na o 2 třetiny
levnější šin-
dele. Trvání
zaručeno.

— Proti alkoholismu —
osvědčuje se jako lidový nápoj

zázvorové pivo
(šumivé limonadové bonbony).

1 pastylka 4 h, 1 sáček 5 h. Výborné,
levné. Všeude k dostání.

První česká akciová společnost továren na ori-
entálské cukrovinky a čokoládu na Král. Vín-
ohradech, dříve A. Mársner. 192—04.

Všeude k dostání.

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!

Žací stroje obilní a travní

jichž 500 kusů loni bylo
v činnosti, nejdokonalejší sou-
stavy, přizpůsobené zdejšímu
poměrům půdy, vyrábí a na-
bízí 128

Knotek a spol.
v Jičíně (Čechy).
první česká specialní továrna na žací stroje.
Stroje naše předčí výkonem i stroje
americké, jak o tom pochvalná odpo-
vědi svědčí.

Úplná záruka za výkon a materiál.
Raďte žádat cenník.